

Новы Час

СТАНІСЛАЎ МАНЮШКА —
ПАЛЯК, ЛІТВІН...

Стар. 15

НАЦЫЯНАЛІЗМ І ПАТРЫЯТЫЗМ

Гэта цяжкая тэма. Столкі бруду і лаянкі было выліта за савецкім часам на нацыяналізм і нацыяналістай...

Стар. 4

РЫФМАПЛЁТ ЯЕ ВЯЛІКАСЦІ

Елізавета II прызначыла чарговага пэта, які будзе ўслыхаць яе ў вершах.
Упершыню за тро стагоддзі існавання гэтай дзіўнай пасады галоўным пэтам каралеўства стане жанчына.

Стар. 12

САЮЗ ДЭРУНА І ДРАНИКА

Стар. 14

ЧЫТАЙЦЕ

Ў НАСТУПНЫМ НУМАРЫ!

Родная зямля без роднай мовы — чужына

Артыкул старшыні ТБМ
Алега Труса

б актыў на гэтыя акцыі, то замест 20 чалавек было б 200, і 300...

Менавіта за гэтыя якасці і паважаюць людзі (электратар, калі хочаце) апантэнту аўтарытарных рожымаў, калі страшна паднімаца ва ўесь рост. Менавіта гэтыя якасці якраз і дэмантструе маладыя апазіцыя.

Супадзенне ў часе дзвюх палітычных хвалій — дыялогу і вулічных акцыяў, розных па метадах і канкрэтным напаўненні, але скіраваных на адну мэту — дэмакратызацыю палітычнага жыцця краіны, далі свае, пакуль што прамежкавыя і, на першы погляд, маленкія перамогі. Але ўдумаёмыся. Свамі акцыямі маладыя па сутнасці разбурыла некалькі руйбюжо абароны, узведзеных аўтарытарных рэжымам. На месцы правядзення акцыі — не на плошчы Бангалор, а на Кастрычніцкай. Прымусіла ўлады адмовіцца ад наўхільных, паказальніца брутальных разгонуў акцыі. Адваяла права на іх правядзенне без папярэдняга дазволу. Адкрыла ўсім, у тым ліку і Захаду, падман уладаў пра адсутнасць у Беларусі палітычнай пераследу і палітычных зняволенняў. Узяла хвалю салідарнасці за вызваленне Аўтуховіча з калегамі, арыстактэчкімі, якіх чамусцьці доўгі час неяк двачасткай статуснай апазіцыі, так і Захадам. Прымусіла адмовіцца ад масавых выключэнняў научэнцаў ВНУ за ўздел у акцыях. І, здаецца, спыніла спробы прымусовага прызыгу ў войскаў актыўнай молодзёжевага руху. Но занадта гучны розгаслаў. Бо прызываюны не скілілі галавы, паводзіць сябе з годнасцю і займелі павагу саслужыўцаў. Бо дэйнікі Франака Чарнокі становіцца з'явай грамадскага жыцця.

Па відавочных для ўсіх фактах дзвейнасці, сталая апазіцыя пакінула па-загад вулічныя акцыі, без якіх аб'ектыўна ва ўмовах аўтарытарнай рожысуры пад сумнёў падпадае сам факт яе існавання. Но ў тых умовах спраўа ўжо не ў колькасці ўдзельнікаў акцыі, а ў дэмантэнтрації сваёй рашучасці, сваёй мужнасці, сваёй нескаронасці, сваёй адданасці каштоўнасцям, якімі кляліся. У сваёй непадкупнасці і ўстойлівасці да віруса калабарацый. Сваёй здольнасці напоўніць выявиць уласныя магчымасці. Калі б кожная з партый здолела вывесці хача

МАЛАДАЯ АПАЗІЦІЯ

Аляксей КАРОЛЬ

Вызначальны рысай зімова-
вясновага палітычнага
сезону ў Беларусі бяспрэчна
з'яўляеца дыялог з Захадам.
Які, аднак, не адміністрату
вулічных акцый пратэсту.
На традыцыйных датах
і, здавалася б, у звыклых
формах — мітынг, шэсце,
пікет, ланцугі памяці...
Нешматлікасьць акцыі і
традыцыйнасць іх фармату
далі падставы многім
аналітыкам зрабіць высновы
пра крэйзі вулічнага жанру і
крэйзі апазіцыі.

Гэта і так, і не так. Усё аднона. Крызісу жанру няма. Ёсьць яго мадыфікацыя пад умовы той палітычнай сінэ, якую сёня ўжо не сабой Беларусь. З якой немагчымыя сышці (акрамя як у эміграцыю, але гэта ўжо сыход на іншы жанр і іншую реальнасць). І таму рэакцыяў (у многім імпульснай і не да канца асэнсаванай) стала спроба стварыць на гэтыя, дадзенай гісторыяй, беларускай сінене сваю сіднічную пляцоўку, каб паўтрываць на змены агульнага інтэр'еру і найнайшчэйшага рожысёра.

Другая істотная рыса — змена палітычных гулькоў як на голудных ролях, так і ў масоўцы. Пры захаванні і прысутнасці старых акцёроў — асоб і парты — на палітычную авансцену вышыла малады. Менавіта яна сталася аўтарам, асноўным уздельнікам і арганізаторам зімова-весновых вулічных інтэр'едаў. Нават тых, сінэры якіх пісаліся сталымі і вядомымі палітыкамі. Прыкладам, сінене Дня Волі і Чарнобыльскага шляху, якія рассыпаліся на вачах. Сталыя рэжысёры нейкім чынам ап-

нуліся ў ценю, а то і за кулісамі падзеяў, а на авансцене ў бубны білі ды шлях да капліцы арганізавалі малады.

І ўжо, бяспрэчна, маладым належала ініцыятыва і правядзенне «Марша незалежнасці» 14 мая на Кастрычніцкай плошчы. Гэтак жа, як і ўсіх акцый салідарнасці сінікамі, з палітніяўленыемі. Гэтак жа, як і галадоўкі ў падтрымку Мікалая Аўтуховіча, Юрыйя Лявонава і Уладзіміра Асіпенкі. Сталых статусных

апазіцыянераў у гэтых акцыях было зауважаны адзінкі.

Няшмат уздельнікаў? Так — ад 20 да 100 чалавек. Але малая гэта ці многа? І зноў — ні тое, ні другое. Лічбы адэкватныя агульнай палітычнай сітуаціі ў краіне. Не сёня адкрыта заканамернасць: масава на плошчу народ выходіць з момантам вызначальных палітычных падзеяў, здольных рэальна змяніць сітуацыю. Таму ў 2006 годзе на «плошчу Каліноўс-

ка» выйшлі дзесяткі тысяч. Адэкватна агульнаму градусу чаканняў грамадства. Узрасце — будзе і 100, і 200 тысяч.

Галоўны сэнс і змест зімовавясновых акцыяў, на мой погляд, у іншых. На палітычнай сінене Беларусь рэальнай з'яўлялася, прычым арганізаваная, маладая апазіцыя. То, пра што сумавалі палітыкі і аналітыкі, сталася фактом. Тактыку вулічных акцыяў малады зусырняла ад сталай апазіцыі і не адмовілася ад яе падчас дыялога. І здолела надаць звычыкльным формам новую канфігурацыю, выключна ў межах праваў поль і ў мірных фармаце.

Стала ж апазіцыя ці не цалкам зрабіла стаўку на дыялог, забыўшыс пры гэтым выкінуць за борт стары бағаж: закаснелых супречнасцей і сварак — асабістых, між і ўнутрыпартыйных. У выніку лінія дыялога сталася для яе яшчэ адной лініяй раздробленасці і расколаў. Аляксандр Мілінкевіч аўвішчае пра скліканне Кангрэса праеўрапейскіх сіл. Мікола Статкевіч крываўдуе на яго за плагіят ідэі. АДС праводзіц нараду з намерам выпрацаваць новую тактыку пад новыя ўмовы. Няўжо ідэя Кангрэса дэмакратычных сіл як аўдзіначага форума і структуры, калісці фармульваніем і реалізацівай Генадзіем Карпенкам, развітальнай памахала з мінуга.

Па відавочных для ўсіх фактах дзвейнасці, сталая апазіцыя пакінула па-загад вулічныя акцыі, без якіх аб'ектыўна ва ўмовах аўтарытарнай рожысуры пад сумнёў падпадае сам факт яе існавання. Но ў тых умовах спраўа ўжо не ў колькасці ўдзельнікаў акцыі, а ў дэмантэнтрації сваёй рашучасці, сваёй мужнасці, сваёй нескаронасці, сваёй адданасці каштоўнасцям, якімі кляліся. У сваёй непадкупнасці і ўстойлівасці да віруса калабарацый. Сваёй здольнасці напоўніць выявиць уласныя магчымасці. Калі б кожная з партый здолела вывесці хача

▼ ТЫДНЁВЫ АГЛЯД

ДЗІЎНАЕ СЯБРОЎСТВА З РАСІЯЙ

Сергей САЛАУЁУ

Калі ўзгадаць прымайку пра тое што любыя свараца — толькі цешаца, то гэта не пра саюз Беларусі і Расіі. На тыдні нашы краіны зноўку «абміняліся камплементамі» і выразамі незадаволенасці. Зноў у нас шмат крываў даці на аднаго.

Беларусь «занадта доўга рыхтуецца» да признання незалежнасці Абхазіі. Такую звязу ачыну спікер Дзярждумы Расіі Барыс Грызлоў 18 мая на брыфінгу ў Сухумі.

Паводле слоў Грызлова, ужо зроблены «пэўныя заходы на парламентскім узроўні, і дэлегацыі парламента Рэспублікі Абхазіі нададзены статус пастаяннага назіральніка ў парламенцкім сходзе Саюзной дзяржавы Расіі і Беларусі». Спікер Дзярждумы таксама зазначыў, што ахбазская дэлегацыя ўжо ўдзельнічала ў працы другой сесіі, прычым «толькі назірала, але і райлася, консультувалася».

Рашэнне пытання ўпершыню чаргую залекцыць ад прызнания Абхазіі з боку другой саюзной дзяржавы — Рэспублікі Беларусь. Я размаўляў з калегамі з беларускага парламента, яны готовы разгледзець гэтую пытанне. І празідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка казаў, што, безумоўна, прызнанне будзе. Але мне зноўца, што беларусы занадта доўга рыхтуецца да гэтага пытання», — заявіў Грызлоў.

На што Грызлову быў дадзены адказ у традыцыйным беларускім стылі: «Мы самі з вусамі, і большымі, чым у вас». «Прызнаваць ці не прызнаваць незалежнасць Абхазіі і Падуніўскай Асечіі — гэта выключчны права Рэспублікі Беларусь. У нас ўсёйна адносіны з ахбазскім і падуніўскім народам, якія не патрабуюць пасядзінай у чым небудзь аблічы. Беларусы самі прымуць рашэнне. І гэта будзе рашэнне, якое не расколава наша грамадства», — заявіў старшыня савету рэспублікі Барыс Батура.

Дадаў копаці і беларускі прэм'ер Сяргей Сідорскі. Ён, бачыць, занепакоены невыкананнем шэрпу палажэння плана сумесных дзеяній урадаў Беларусі і Расіі па перадоленні наступства сусветнага фінансава-еканамічнага крыва. Прэзідэнт зноўка пакупіў саюзную саюзную Саюзную Саюзную Асечію — гэта выключчны права Рэспублікі Беларусь. У нас ўсёйна адносіны з ахбазскім і падуніўскім народам, якія не патрабуюць пасядзінай у чым небудзь аблічы. Беларусы самі прымуць рашэнне. І гэта будзе рашэнне, якое не расколава наша грамадства», — заявіў старшыня савету рэспублікі Барыс Батура.

«На жаль, эксперыты пакупу не знаходзяць варыянты вырашэння тых-да-рученняў, якія прэм'еры дали ў мінулы раз, падпісавшы антыкрызысы план», — заявіў Сідорскі. «Расселльгасбанк не кредитуе беларускую тэхніку. Гэта значыць фактычна паставіў тэхнікі па прымых дамах абмежаваны. Ён за-

значыць, што з-за ўплыву фінансавага крыва із тавараў і паменшэння на 40 працэнтаў прыцягненія зноўка, што «выстаў можа лічыцца вітальнай карткай абароннай прымеславасці краіны і заклікана адыграць значную ролю ў інфармаванні грамадскасці аб матчынісцасці абароннага комплексу». Паводле яго слоў, мэта выставы — дэманстрацыя перадавых даслідженій Беларусі ў галіне распрацоўкі вітальні і мадэрнізацыі гаенай тэхнікі. Прадстаўленыя ўзбраені, ваеннае і спецыяльная тэхніка створаныя на аснове новых інфармацыйных і тэлекамунікацыйных тэхналогій, зазначыў прэм'ер.

У цырымоніі адкрыціцца выставы таксама ўзялі дэяціялісткі Сяргей Сідорскі, Савета бяспекі Беларусі Юрый Жадобін, кіраўнікі беларускіх органаў дзяржкіравання, дзяржжакраттар Саюзной дзяржавы Беларусі і Расіі Павел Барадзін, а таксама прадстаўнікі замежных дэлегацый. Дэлегацыю Украіны і Судана ўзначальчаюць міністры абароны, Кітай — начальнік галоўнага ўпраўлення ўзбраення і ваеннае тэхнікі НВАК, Азербайджан — намеснік міністру абароны. На адкрыцці таксама прысутнічала прадстаўніцтва вітальні ведомстваў Інданезіі, Лівіі, Малайзіі, Амана, Перу, Сіріі і шэрагу іншых дзяржаў.

Такім чынам, нашая ваеннае моц будзе праддемонстравана ўсюму свету. Толькі б была ад гэтага нейкая карысць...

Ну і, канешне ж, працягваем гандляваць з Еўропай. Беларусь можа разгледзець пытанне пра ўздыненне мараторыя на пакаранне смерцю, лічыць намеснік старшыні камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інформацыі Палаты прадстаўнікоў Анатоль Глаз. Паводле яго слоў, ціпер «можна працягваць заканадаўчыя асновы па ўздыненне мараторыя на пакаранне смерцю».

Затое ў чым мы нападрезе ўсяго свету, — дык гэта, як казалі ў СССР, па «гонцы ўзбраення». 19 мая ў Мінску адкрылася V Міжнародная выставка ўзбраення і ваеннае тэхнікі Milex-2009. У яй бірзюце ўзялі 14 экспаненты з 12 краін, у тым ліку Беларусі, Расіі, Украіны, Арменіі. На асобным стэндзе працоўшчыкі прадстаўніцтваў дзяржаваў — сябру Арганізацыі Дамоўыяў па ахове прыроды і біяспэцыі. Выстава размясцілася на плошчы прыкладні 6 тысяч квадратных метраў.

▼ ФІГУРЫ ТЫДНЯ

УЛАДЗІМІР МАКАЕЙ

Кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта Уладзіміра Макея выявіўся не толькі спрятным палітыкам і майстрам кулурных гульняў, але і настаўнікам чынавенскага апарату. На пасяджэнні калегі «Аб выніках праверкі працы кіруючых кадраў у дзяржорганах і іншых арганізаціях і мерах па яе ўдасканаленню» спадар Макея адзначыў, што ў сістэме дзяржавных органаў і арганізацій Беларусі павінны быць у поўнай меры рэалізаваныя патрабаванні прэзідэнта па вылучэнні энергічных кіраўнікоў, якія могуць генераваць новыя ідэі, дзеяніцаў не шаблонна, а творча і адказны. Як сапраўдны педагог, чыноўнік не толькі раскрыў перспектывы сваім калегам, але і пажурыў іх для прафілактыкі: «Разам са становочными прыкладамі рэалізацыі патрабаванняў кіраўніка дзяржавы амаль пасюдна выяўленыя факты фармалізму, пратыкнізму, смейнасці, ігнаравання наратыўна-прававой базы або неадэвкатнага ўжывання асобнымі кіраўнікамі і дзяржорганамі». Чыноўнікам, які хочуць зрабіць кар'еру, варты было бы прыслухацца да слоў Макея. Глядзіш, найлепшыя вучні ў каманде да яго патрапяць.

ІРЫНА ХАЛІП

Беларуская журналістка Ірына Халіп атрымала прэстыжную ўзнагароду Міжнароднага фонду жанчын ў СМІ ў номінацыі «За мужнасць у журналистицы». Таксама ўзнагароду заваявала радыё-інтэрв'ю з Камеруна Агнес Тайе і журналиста з Ірана Джыле Банягуб.

«Этых надзвичай добрыя журналісткі зрабілі выбар на карысць асвятыні на трах краінах, дзе пошук праўды ставіць іх пад пагрозу арышты, фізічную расправы і нават гібелі», — заяўвіла старшыня камітэта фонду па прысуджэнні ўзнагарод «За мужнасць у журналистицы» Джудзі Вудраф. — Нягледзячы на гэта яны няйсцінна, на працугу многіх гадоў рыхуць сваім жыццём і сродкамі з існаваніем, раскрываючы гісторыі, якія праліваюць светло на жыццё сучыненнікай і інфармуюць нас усіх».

IWFM паведамляе, што І. Халіп ужо больш за 15 гадоў працуе журналістам у Беларусі, «крайне, дзе становішча журналісткі — адно з самых цяжкіх у свеце». Яна працавала ў шэрагу газет, якія адна за адной былі закрыты ўрадам. Зарад Ірына працоўшчыца ў «Новай газеты», адной з самых незалежных газет у краінах бывшага Савецкага Саюза, дзе таксама працавала Ганна Палітуска, якая атрымала ў 2002 годзе ўзнагароду «За мужнасць» і была забіта ў 2006 годзе. Ірына Халіп працуе журналісткам і рэдактаркам Мінскага бюро расійскай «Новай газеты». Да гэтага журналістка працавала ў шэрагу выданняў Беларусі, некаторыя з іх былі закрытыя ўладамі. Ірыну Халіп у Беларусі неаднаразова арыштавалі і збівалі міліцыянты.

ЛІДЗІЯ ЯРМОШЫНА

Гарантам стабільнасці Беларусі на гэтым тыдні з'яўляецца старшыня Цэнтра выбакамі Лідзія Ярмошына. У інтэр'ю Інтэрфаксу яна заяўвіла: прапанаваны па змяненні выбарчага заканадаўства, падрыхтаваны Цэнтровыбакамам разам з экспертыма АБСЕ, не прадугледжваюць карынальнаага перагляду выбарчай сістэмы. «Цягам абмеркавання рэкамендаций, якія вылучыла АБСЕ па выніках мініўных парламенцкіх выбараў, эксперты быў падрыхтаваны кампрамісны варыянт прапанаваў па змяненні выбарчага заканадаўства.

Photo by AP/Maxim

Падрыхтаваны менавіта прапановы, а не законапракт. Там увогуле ніяма якіх-небудзь новаўядзенняў, што мянілі б выбарчую сістэму Беларусі», — адзначыла кіраўніца ЦБК. Паводле яе слоў, прапановы перш за ёсць тычыцца правядзення перадвыбараць агітациі і фінансавання. Цягам яны накіраваны на разгляд міністэрствамі і ведамствамі Беларусі для выпрацоўкі адзінай пазіцыі. На іх аснове можа быць падрыхтаваны законапракт, калі будзе атрымана даручэнне суб'ектаў заканадаўчай ініцыятывы. «Такога даручэння пакуль ніяма», — заяўвіла Ярмошына. Адным словам, на бліжэйшых выбарах беларусы могуць спаці сканію: нечаканасція, што як снег на галаву валацца электрапатрулю іншых краінаў, у нас не прадбачыца. Ні працэдурных, ні выніковых.

► ПАЗІЦЫЯ

НАЦЫЯНАЛІЗМ І ПАТРЫЯТЬІЗМ

Прафесар Юры ХАДЫКА

**Мужыцкі Брэйгель трызніць родным краем
На вуліцы паміж абжорных крам.
О крамы, крамы! Вы душа радзімы.**

Уладзімір Караткевіч

Гэта цяжкая тэма. Столікі бруду і лаянкі было выліта за савецкім часам на нацыяналізм і нацыяналістай, што і сёння ні ў кожнага хопіці смеласці скажа: я — нацыяналіст. Разам з тым кожны з нас быў патрыётам. Спачатку савецкім, а ціпер беларускім. Патрыётам быць пачэсна. Але ці падзяляле гэтыя паніці такі высокі бар'ер? I ў чым яго сенс? Мін здаецца, трэба гэта выветліць ці хады падыскутаваць для пачатку.

Звернемся да такой аўтарытэтнай крыніцы, як Вялікая савецкая энцыклапедыя. Цытую яе ў сваім перакладзе і з невялікімі скрачэннямі. «Нацыяналізм — буржуазная ідэалогія і палітыка, а таксама псеідоідэалогія, якая трактуе нацыю як вышэйшую форму грамадскага адзінства, як гарманічнае цаласу ў тоеснасцю асноўных інтарэсаў усіх сацыяльных слоў». І ў падмаванненне прыведзенага вызначэння Вялікай савецкай энцыклапедыі спасылаецца на амерыканскага прафесара Б. Шэйфера, які акрэслівае такія рысы нацыяналізму:

1. Любоў да агульнай зямлі, расы, мовы і гісторычнай (традыцыйнай) культуры;

2. Імкненне да палітычнай незалежнасці і нацыянальнай бяспекі;

3. Містычная адданасць такому сацыяльнаму арганізму, як нацыя, народ;

4. Індывідуальнасць жывуць для нацыі;

5. Дадзеная нацыя павінна быць памічай.

Адносна патрыятызму ВСЭ сцвярджае: «Патрыятызм — любоў да айчыны, адданасць ёй імкненне служыць яе інтарэсам». І дадае: «Гісторычныя элементы патрыятызму — адданасць роднай зямлі, мове, традыціям».

Адразу кідаецца ў очы розница. Нацыяналізм — ідэалогія, патрыятызм — пачуццё. Больш таго, дзякуючы амерыканскаму прафесару Шэйферу бачна, што пачуццё патрыятызму ўласціва і нацыяналісту (пункт першы), калі пад айчынай разумеце агульную зямлю людзей адной расы, мовы і традыцыйнай культуры. Сукупнасць такіх людзей ут-

народаў, а не яго наступнікі, якія маскавалі расійскі нацыяналізм савецкім патрыятызмам.

Тут неабходна згадаць пяты пункт прафесара Шэйфера, які кажа пра імкненне дадзенай нацыі да панавання. Гэтую ідэю прафесар запазычыў у ветэрана напалеонаўскіх войнаў па прозівічы Шавэз. І таму такі нацыяналізм мае ўласную назыву — шавінізм. А паколькі памічай у СССР была руская нацыя, то яе нацыяналізм больш правільна называць рускім шавінізмам. Які і стаў сапраўднай духоўнай прычынай радаснага разбагатання саюзных рэспублік, нягледзячы на пэўныя матэрыяльныя страты.

Стай ён і прычынай міжнародных канфліктў у постсавецкіх краінах. Характэрна, што лятышы і эстонцы не прэтэставалі на вуліцах у савецкія часы супраць дзяржавай палітыкі русіфікацыі, бо гэта было вельмі небліспечна. А вось сёня руская меншасць бурліва прэтэствуе супраць пераносу помніка загінулым савецкім воінам, якіх нацыянальныя ўрады лічачы хутчэй сімваламі каланіяльнай заалежнасці. Можна не згадацца, што перанос помніка з яго тэзаура пра перавагу інтэрэсаў і правы асобы. Такая ідэалогія нарадзілася на пустых прасторах Новага Свету ў галоўах эмігрантаў, адварваных ад сваіх каранёў. Такія грамады не адчуваюць сібе адным народам. Але сёня і ў краінах Новага Свету няма чыстага лібералізму. Сацыяльная абарона сірых і ўбогіх, студэнтаў і пенсіянераў за ажінанча часта далёка пераўзыходзіць нормы Старога Свету.

Яны карысныя, бо сведчаць, што адзінае памічай ідэалогіяй на прасторах былога СССР стаў гнаны раней нацыяналізм. Нават Беларусь, не разбраўшыся да канца з моўнай проблемай, галасуе за «Беларусь», хварэе за беларускіх спартсменаў і артыстаў і пачынае бацьца аднадзясяніем СССР.

Нам засталося разабрацца з трэцім і чацвёртым пунктамі

прафесара Шэйфера. Прыметнік «містычная» адрэзу адкінем, бо яго з'ўдленне тлумачыца ўпывам вядомага прадавыра наименшай нацыянал-сацыялістай, які вельмі любіў містыку. Будзем разглядаць прапросту «адданасць такому сацыяльнаму арганізму, як нацыя, народ» і «жывіццё індывідуума для нацыі». Гэтыя тэзы сведчаць, што нацыяналізм ёсьць ідэалогія калектывісцкага тыпу. Як сацыялізм і камунізм.

Ад апошніх ён адрозніваецца толькі тым, што не прызнае адкрытыя Карадам Марксам класавыя барацьбы і непазбежнасці перамогі партыі пралетарыяту. Нацыяналізм за гарманічнае грамадства з вертыкальнай рухомасцю і канкуранцыяй, але без экстрапрыяцыі і ліквідацыі ворага народу. Як сказаў бы ПП РБ, нацыяналізм — за квітнеючae і стабільнае грамадства. Прынесьрова нацыяналізм адрозніваецца толькі ад чыстага лібералізму з яго тэзаура пра перавагу інтэрэсаў і правы асобы. Такая ідэалогія нарадзілася на пустых прасторах Новага Свету ў галоўах эмігрантаў, адварваных ад сваіх каранёў. Такія грамады не адчуваюць сібе адным народам. Але сёня і ў краінах Новага Свету няма чыстага лібералізму. Сацыяльная абарона сірых і ўбогіх, студэнтаў і пенсіянераў за ажінанча часта далёка пераўзыходзіць нормы Старога Свету.

Але прафесар Шэйфер заўважыў не ўсе рысы нацыяналізму. Я мушу вярнуцца да верши Уладзіміра Караткевіча «Трызненне мужыцкага Брэйтгеля», трэй радкі з якога вынесены ў эпіграф. Гэтыя верши наўлікі пашт напісаны ў 1959 годзе і прысвяціў яго масацтвазнацу Н. М. Молевай, чый аповед пра творчасць нідэрланд-

скага мастака XVI стагоддзя ён чуў. Пітэр Брэйтгель Старэйшы маляваў не лубочныя карціны квітнеючай краіны, а яркія бязлігасныя сцэны пінага разгулу разбагацэлых бюрэграў. Ствараў сімвалічныя сцэны разумовага і духоўнага заніпаду сцяга грамадства, калі маляваў сліпых, што ідуць чарадой, трымаячыся адзін за аднаго, і падаюць у прору ўспед за сліпым павадыром. Ці выяўляючы карціну карочонага разгулу на фоне падзення ў мора крылатага юнака, які схачеў узняцца да сонца.

Дзякуючы таленту нідэрландскага мастака мы можам праілюстраваць розніцу паміж звычайнім патрыятызмам і патрыятызмам нацыяналіста. Любоў да радзімы ўласцівая, як пісаў Ф. Скарына, і звязаны лісным, якія ведаюць «норы свае». Патрыятызм нацыяналіста — гэта любоў з раслюпчысцымі вачымі. Нацыяналіст бачыць хібы свайго нарада і беды свайгіх краіны і змагаецца за іх выпраўленне. Хто скажа, ці не стала Галандыя квітнеючай крайнай дзякуючы бязлігасным карцінам Пітэра Брэйтгеля Старэйшага, празванага мужыцкім?

Падводзячы вынікі гэтаму кароткаму аналізу (бо можна яшчэ шмат што сказаць пра страты, якія панес беларускі народ з-за адсутніцтва ў яго нацыяналізму), я хачу падкрэсліць, што ў сеніншній Беларусі нацыяналістычныя павінны быць дэмакратычныя партыі ўсяго палітычнага спектру. Мену беларусацэнтрычныя праграмы і лідэрства без ухілу на Захад ці Усход. Толькі шчырая адданасць інтэрэсам свайго нарада адкрые шлях да электаральнай перамогі. А не карыслівія спробы стварыць кіруемую апазіцыю

▶ АПАЗІЦІЯ

ПАЛІТЫЧНЫ СПРЫНТ

Вольга ХВОІН

**Кіраўнік руху «За свабоду»
Аляксандр Мілінкевіч ініцыюе
Канграс праेўрапейскіх сілаў.
Прапановы для ўдзелу будуць
разасланыя тысячам асоб,
большасць з якіх так ці інакш
удзельнічалі ў презідэнцкай
кампаніі 2006 года. Але
каардынатар Еўрапейскай
кааліцыі Мікола Статкевіч
сцвярджае, што ідэя канграсу
першапачаткова належала
яму. У супрацьвагу Мілінкевічу
Еўрапейская кааліцыя
правядзе свой Канграс 21
чэрвня.**

Для Аляксандра Мілінкевіча, які збираецца ўдзельнічыць у наступных прэзідэнцкіх выбарах, Канграс праеўрапейскіх сілаў — спосаб данесці свае ідэі да магчымых аднаўмушчы, а заадно і асаніціх колькасць. Паводле рыторыкі кіраўніцтва руху, ініцыятыва канграсу — калі не спроба пацягнуць на сябе коўдру, то прынамсі выразны жест пра намер самастойна працаўваць унутры краіны. Пропанованы Еўрапейскай кааліцыі правесці Канграс праеўрапейскіх сілаў раней падтрымалі партыі АГП, БНФ, БХД і рух «За свабоду». Але, як цытуе слова Міколы Статкевіча інтэрнэт-рэсурс «Беларускі партызан», рух «За свабоду» тармазіў

Аляксандр Мілінкевіч і Віктар Карніенка

працу на працігу двух месецоў і ўрэшце выступіў з гэтай ініцыятывой аўтамоніма.

Намеснік кіраўніка руху «За свабоду» і фактычна яго ідэйны натхніяльнік Віктар Карніенка патлумачыў, што ў перамоўках з Міколам Статкевічам рух ўдзельнічаў, бо гэта адпаведала яго канцыпцыі. Але палітыкі не паразумеліся ў чэсе правядзення мерапрыемства: Еўрапейская кааліцыя абраўла чэрвень, рух «За свабоду» — сёлетнюю восень. «Мы хочам запрасіць еўрапейскіх палітыкаў, у чэрвені выбары ў еўрапейскі парламент, і ім будзе не нас, — тлумачыць палітык. — Мы нікога не выкідаем з працы, хай і Статкевіч ўдзельнічае. Але ні з якім АДСам змагацца з бірбачамі, калі ён быў масава паглядзены, то будзе працаўваць разам. Калі не, то зробім тое, што

лічным неабходным без аглядкі на АДС». Кіраўніцтва руху ў складзе на канграс функцыю мабілізацыі «усіх прыхільнікаў еўрапейскага выбару Беларусі».

«Чым кутчай будзе адбывацца працэс сёўнігтаграфіі, тым лепш, — падкрэслівае Карніенка. — Мы не думаем, што некаму атрыманца выкарыстаць Еўропу, каб змяніць рэжым. Ёсьць заявы некаторых палітыкаў кшталту таго, што Радаслаў Сікорскі будзе несці асабістую адказнасць за тое, што адбываецца ў Беларусі, гучаша абвінавачванні ў братаніі са злачынным рэжымам. Гэта сменша. У Еўропе тут ёсьць свае інтарэсы — эканамічныя, геапалітычныя. Калі ён будзе не нас, — тлумачыць палітык. — Мы нікога не выкідаем з працы, хай і Статкевіч ўдзельнічае. Але ні з якім АДСам змагацца з бірбачамі, калі ён быў масава паглядзены, то можа бі пачакалі, але відавочна, што гэтага

не адбудзеца, таму палітыкі ў шукаюць тут суразмоўцу. І мы б хадзелі ўпільваць на гэтыя працэсы, бо ёсьць шэраг пытанняў, у якіх мы падтрымліваем афіцыйны Мінск. Напрыклад, памяншэнне коштава візай для грамадзян Беларусі».

Разам з тым Карніенка зазначыў, што ціпер нагоды размаўляць з уладамі ніяма, і рух не збираецца будаваць нейкія штучныя адносіны, атам больш становіца кішэнай арганізацыйнай улады. «Па некаторых прынцыповых пытаннях мы будзем трымацица свайгі пазыцыі. Але заявамі нічога не выпраўиш, треба канкрэтнай ізвештнікай, канкрэтнай тэхналогіі», — падкрэслівае намеснік Мілінкевіча.

Праўда, прызнаеца, што толькі «плáўная частка апазіцыі» гатовая пераарыентавацца з заяў і дзлкарнай на фармат дзяяния. «Дэмакратычныя сілы дуўга працаўвалі на міжнародную супольнасць, а траба працаўваць на грамадзян. Мусіць быць масавая падтрымка людзей. Праз палітычныя спецефекты дасягнуть перамену немагчымы», — упэўнены палітык.

Што тычыцца фармату канграса, то рух «За свабоду» збираецца запрасіць на яго як мага больш людзей, але стаўка ў асноўным робіцца на прыхільнікаў руху. Перад канграсам кіраўніцтва арганізацыі збираецца праехаць па рэгіёнах, правесці сходы на базе сваіх структур. Будзе адпаведны зварот да лідэраў палітычных партый, але «ніякія рашэнні іншых палітыкаў не спыніць гэтых працэсаў».

Пасля сумеснай сустрэчы лідэраў апазіцыйных палітычных структур было прынята рашэнне правесці Канграс праеўрапейскіх сілаў 21 чэрвня. Адна з галоўных задач для ўдзельнікаў канграсу — выплуччыць адзінага кандыдата на прэзідэнцкія выбары. Кіраўнік руху «За свабоду» Аляксандр Мілінкевіч не будзе прымаць удзел у гэтым кантрасе.

Каардынатор Еўрапейскай кааліцыі Мікола Статкевіч расказаў, што падчас гэтай сустрэчы ён запатрабаваў у прадстаўніка руху «За свабоду» патлумачыць, што азначае ініцыятыву кандыдатуру на восень пад патранажам Мілінкевіча. «Нам адказалі, што не падтрымліваюць нашы ідэі, адмовіліся падтрымка форму правядзення кандыдатуры, — зазначыў Статкевіч. Пасля съеху прадстаўнікоў руху, удзельнікі сустрэчы заівердзілі парадак дня, прызначылі дату правядзення кандыдата — 21 чэрвня. Свой выбар аргументавалі тым, што «ніяма чаго губляць час» і «невядома, што будзе адбывацца ў грамадстве з грамадствам праз некалькі месецяў».

На дадзены момант вядома, што на ўдзел у кандыдатуры падзіліся БНФ, «Народная грамада», «Малады фронт», Партыя свабоды і прагресу, рух салідарнасці «Разам» пад кіраўніцтвам Вячаслава Сіўчыка. Аб'яднаная грамадзянская партыя і хрысціянскія дэмакраты папрасілі час для ўнутраных консультацый. Дарэчы, калі дэлегацыя ад палітычнай структуры будзе налічваць больш за сімдзесяц члавек, яна мае права выплуччы сваёго прадстаўніка для абрannія адзінага кандыдата.

▶ НАПЯРЭДАДНІ

КАМУНІСТЫ ХОЧУЦЬ РЭБРЭНДЫНГУ

Марыя КРУК

Партыя камуністаў беларускіх 23 мая правядзе пазачарговы з'езд, на якім будуць вырашаныя пытанні пра давер да кіраўніцтва партыі, а таксама пра магчымую змену яе назвы.

З'езд ПКБ адбудзеца ў будынку ДК Мінскага трактарнага заводаў, адпаведны дазвол на арэнду памяшкання партыі атрымала з Мінгарвыканкаму. Пленум Цэнтральнага камітэта партыі прыняў рашэнне, што з'езд пройдзе ў два этапы: першы адбудзеца 23 мая, другі — сёлетній восень.

У парадку з'езду ПКБ два асноўныя пытанні: разглед ватуму даверу да Цэнтральнага камітэта партыі і асабісту да старшыні Сяргея Калякіна, а таксама рэформаванне самой партыі, і ў прыватнасці змена яе назвы. Над рэформаваннем партыі ўжо некалькі месеціў працаўшы троі камісіі. Сакратар ЦК ПКБ Валерый Ухналёў узначальвае групу па выпра-

цоўны зменай у статут. Камісія на чале з лідэрам ПКБ Сяргеем Калякінам распрацоўвае праект пазыцыі па пытаннях эканамічнага крызісу. Група, якой кіруе сакратар партыі Алена Скрыган, рыхтуе пакет прапаноў для змене назвы партыі.

Дарэчы, за старую назну прагаласавалі толькі 9 з 49 сяброву ЦК. Ціпер кіраўніцтва партыі пропануе шэсць варыянтаў новай назвы для ПКБ: «Беларуская партыя левых» (БЛП), Партия «Новы курс», Партыя дэмакраты і справядлівасці (ПДС), Партия «Радзіма», Партия «Справядлівасці і народадаўпаддзяя» (ПСН), Партия «Справядлівасці света». Калі з'езд вырашыць змяніць назну партыі, то з шасці варыянтаў абраць тры, якія і будзець пропанаваны на галасаванне на другім этапе з'езду. Між іншым, адной з магчымых падставаў для змены назны партыі з'яўляецца варыянт, калі Сяргей Калякін надумае балатавацца на наступных прэзідэнцкіх выбарах. Адпаведна, палітычнай платформе з больш сучаснай назнай, якая не асцыноўца з камуністычнай ідэалогіяй, будзе да месца.

Валерый Ухналёў і Сяргей Калякін

На з'ездзе разгледзяць праект новага статуту, які дазваляе ствараць унутры партыі асобныя платформы. Будзе нададзеная ўвага і Альтырызіснай платформе Аўгіднаных домыслаў.

З'езд пройдзе ў закрытым рэжыме, журналистаў, як і гасцей, кіраўніцтва ПКБ вырашыла не запрашваць. Сакратар ЦК ПКБ Валерий Ухналёў адзначае, што

гэта звязана найперш з пытаннямі, якія выносяцца на разглед. «Будзе амбяркоўвацца сітуацыя з унутранымі станамі партыі, яе перайменаваннем. Выносяцца гэта ў шырокія колы не мае сэнса. Гэта не звязана з працай з насељытвам, знецінепартыйнымі справамі. Тут выключна ўнутрыпартыйныя пытанні і інтарэсы», — падкрэслівае Ва-

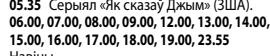
лерый Ухналёў. Сакратар ЦК лічыць, што перайменаванне партыі і разгляд ватуму даверу да яе кіраўніцтва — справы не наядзывчайныя. «Дыскусія пра перайменаванне і рэформаванне партыі вядзеца з мінулай восені, яна мае як сваі прыхільнікі, так і праціўнікі. Разгледзець пытанне даверу да ціперашняга лідэра партыі Сяргея Калякіна вымусілі лісты ад партыі, якія лічачы, што ён вядзе партыю «не туды». З'езд хача і пазачарговы, але мае паўнамоцтвы перавыбараць. Таму, калі Калякіну выкажа недавер большасць дэлегатаў, будзець выплуччыць іншых кандыдатуры на гэту посаду», — патлумачыў партыйны функциянер. Валерый Ухналёў заявіў, што нічога не ведае наоконч чутак пра то, што ён сам з'яўляецца патэнцыйным кандыдатам на старшынства ў ПКБ, але разам з тым і не аспіруе магчымага лідэрства ў партыі: «Я ведаю настроі з'езда, не будзе нікай змены кіраўніцтва. Калі ўзімкне такая патрэба, тады і будзем пра гэты гаварыць».

У працы з'езду возьмуть удзел 210 дэлегатаў — па 30 ад Мінска і кожнай з абласцей.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

TV

25 МАЯ, ПАНЯДЗЕЛАК

05.35 Серый «Як сказаў Джым» (ЗША).
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55
Навіны.
06.05, 07.05, 08.10 «Добрай раніцы,
Беларусь!».
06.45, 07.45 Зона Х.
07.30, 08.25, 11.50 Дзялінне жыццё.
08.20 Гатум разам.
08.30 У свеце матароў.
09.05, 15.25 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
09.10 Nota Bene.
09.30 «Зорнія танцы».
11.05 Серый «Два бакі адной Ганнны».
12.10 Прыгодніцкая камедыя «4 тактісці і
сабака - 2» (Расія).
14.30 «Здэроўе».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.30 Культурныя людзі.
16.05 Гульнявушаў «Нітуція».
16.50 Меладрама «Зрыторыя прыгажос-
ці» (Украіна).
17.50 Серый «Два бакі адной Ганнны».
18.50, 00.55 «Зона Х». Крымінальная хроніка.
19.35 «Арна». Програма аба спорце.
19.55 Ток-шоу «Ход у адказ».
21.00 Панарама.
21.50 Вострасюжэтны серыял «Адчайных
хатніх гаспадын» (ЗША).
22.55 Драматычны трэйлер «Дрэнная
кампанія» (ЗША).
01.05 Дзень спорту.
01.15 Камедыіны серыял «30 РОК» (ЗША).

- 11.40 «Ералаш».
- 12.00 «Малахаў».
- 13.00 Навіны.
- 13.05 Навіны спорту.
- 13.10 «Зразумець. Прабачыць».
- 13.45 «Модны прысуд».
- 14.45 «Хачу ведаць».
- 15.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная паўзу».
- 16.00 Навіны.
- 16.10 Навіны спорту.
- 16.15 «Прынца цырку». Шматсер. фільм.
- 17.05 «Раман Карцай». «Я ведаю, дзе зімую-
ць ракі».
- 18.00 Навіны.
- 18.15 Навіны спорту.
- 18.20 Камедыіны серыял «Гуманоіды ў
Каралеве». Расія, 2008 год.
- 19.05 Чайкі мнене.
- 20.00 Час.
- 20.30 Навіны.
- 21.00 Навіны спорту.
- 21.05 Ток-шоу «Выбар».
- 22.05 Прэм'ера. «Паліванне на Берью».
- 10.50 Авантурная меладрама «Добрая
жанчына» (Вялікабрытанія - Італія - ЗША).
- 23.10 Навіны.
- 23.25 Навіны спорту.
- 23.30 «Заротны адлік». Армія Краёва.
- Апошні бой.
- 00.00 «Місія празорлівасці». Шматсерый-
ны фільм.
- 00.55 Навіны.
- 01.10 Навіны спорту.

- 06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30
«24 гадзіны».
- 06.10, 17.20 «Лінічына».
- 06.20 «Раніца. Студыя добра гастро».
- 08.30 «Тыдзень».
- 09.30 «Вялікі сняданак».
- 10.00 «Ціяз гісторыя».
- 10.55 «Танкі угрох». Тленавэла.
- 11.45 «Сіла прыцягнення». Серый.
- 12.40 «Зорнія танцы».
- 13.50 Фільм «Чатыры пакоі». ЗША, 1995 г.
- 15.35 «Я - вандрабоўца».
- 16.00 «Культурнае жыццё».

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00
Навіны.

06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 Контуры.

10.10 «Дыханне планеты».

10.40 Мультфільм.

11.00 Навіны навіны.

11.05 Навіны спорту.

11.10 «Кантролны закуп».

11.00 Навіны.

11.05 Навіны спорту.

11.10 «Адзін супраць усіх».

12.00 «Малахаў».

13.00 Навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Хачу ведаць».

15.10 «Гарашы лёда». Шматсерыйны фільм.

16.00 Навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Прынца цырку». Шматсер. фільм.

17.10 «Хай какуць».

18.00 Навіны.

18.15 Навіны спорту.

18.20 Камедыіны серыял «Гуманоіды ў
Каралеве». Расія, 2008 год.

18.55 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

20.00 Час.

20.30 Навіны.

21.00 Навіны спорту.

21.05 «Шальшын аней». Шматсер. фільм.

22.10 Прэм'ера. «Паліванне на Берью».

Шматсерыйны фільм.

23.30 Навіны.

23.30 «Навіны спорту».

11.00 Навіны.

11.05 Навіны спорту.

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30
«24 гадзіны».

06.10 «Лінічына».

06.20 «Раніца. Студыя добра гастро».

07.40 «Раніца. Студыя добра гастро».

08.30 Фільм «Два таварышы». Расія, 2001 г.

10.05 Чайкі гісторыі.

10.55 «Танкі угрох». Тленавэла.

11.45 «Сіла прыцягнення». Серый.

12.40 «Зорнія танцы».

13.50 «Новыя падарожнікі дылетанта».

14.20 «Гадзінка сучаснага часу».

14.40 «Гадзінка кашчыя». Моладзеўы серыял.

15.30 «Баец. Нараджэнне легенды». Серый.

16.50 «Сталічны футболь».

11.40 «Ералаш».

12.00 «Малахаў».

13.00 Навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Хачу ведаць».

15.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная паўзу».

16.00 Навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Прынца цырку». Шматсер. фільм.

17.05 «Сіла прыцягнення». Серый.

18.30 «Сіла прыцягнення». Серый.

20.00 «Сталічны падрабязнік».

20.15 «Добры вечар, малаяня».

20.30 «Гадзінка сучаснага часу».

21.40 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.00 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.55 «СТБ-спорт».

23.00 «Баец. Нараджэнне легенды». Серый.

23.55 «Надзвычайнай гісторыі».

11.20 «Лінічына».

12.00 «Малахаў».

13.00 Навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Хачу ведаць».

15.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная паўзу».

16.00 Навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Прынца цырку». Шматсер. фільм.

17.05 «Сіла прыцягнення». Серый.

18.30 «Сіла прыцягнення». Серый.

20.00 «Сталічны падрабязнік».

20.15 «Добры вечар, малаяня».

20.30 «Гадзінка сучаснага часу».

21.40 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.00 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.55 «СТБ-спорт».

23.00 «Баец. Нараджэнне легенды». Серый.

23.55 «Надзвычайнай гісторыі».

11.20 «Лінічына».

12.00 «Малахаў».

13.00 Навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Хачу ведаць».

15.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная паўзу».

16.00 Навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Прынца цырку». Шматсер. фільм.

17.05 «Сіла прыцягнення». Серый.

18.30 «Сіла прыцягнення». Серый.

20.00 «Сталічны падрабязнік».

20.15 «Добры вечар, малаяня».

20.30 «Гадзінка сучаснага часу».

21.40 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.00 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.55 «СТБ-спорт».

23.00 «Баец. Нараджэнне легенды». Серый.

23.55 «Надзвычайнай гісторыі».

11.20 «Лінічына».

12.00 «Малахаў».

13.00 Навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Хачу ведаць».

15.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная паўзу».

16.00 Навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Прынца цырку». Шматсер. фільм.

17.05 «Сіла прыцягнення». Серый.

18.30 «Сіла прыцягнення». Серый.

20.00 «Сталічны падрабязнік».

20.15 «Добры вечар, малаяня».

20.30 «Гадзінка сучаснага часу».

21.40 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.00 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.55 «СТБ-спорт».

23.00 «Баец. Нараджэнне легенды». Серый.

23.55 «Надзвычайнай гісторыі».

11.20 «Лінічына».

12.00 «Малахаў».

13.00 Навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Хачу ведаць».

15.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная паўзу».

16.00 Навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Прынца цырку». Шматсер. фільм.

17.05 «Сіла прыцягнення». Серый.

18.30 «Сіла прыцягнення». Серый.

20.00 «Сталічны падрабязнік».

20.15 «Добры вечар, малаяня».

20.30 «Гадзінка сучаснага часу».

21.40 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.00 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.55 «СТБ-спорт».

23.00 «Баец. Нараджэнне легенды». Серый.

23.55 «Надзвычайнай гісторыі».

11.20 «Лінічына».

12.00 «Малахаў».

13.00 Навіны.

13.05 Навіны спорту.

13.10 «Зразумець. Прабачыць».

13.45 «Модны прысуд».

14.45 «Хачу ведаць».

15.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная паўзу».

16.00 Навіны.

16.10 Навіны спорту.

16.15 «Прынца цырку». Шматсер. фільм.

17.05 «Сіла прыцягнення». Серый.

18.30 «Сіла прыцягнення». Серый.

20.00 «Сталічны падрабязнік».

20.15 «Добры вечар, малаяня».

20.30 «Гадзінка сучаснага часу».

21.40 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.00 «Вайна. Вядомая і невядомая».

22.55 «СТБ-спорт».

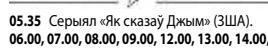
23.00 «Баец. Нараджэнне легенды». Серый.

23.55 «Надзвычайнай гісторыі».

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

8

27 МАЯ, СЕРДА

- 05.35** Серыял «Як сказаў Джым» (ЗША).
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 00.00
 Навіны.
06.05 Дзень спорту.
06.10, 07.05, 08.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
06.45, 07.45 Зона X.
07.30, 11.50 Дзялэвое жыццё.
08.20 Гатуем разам.
08.35 Сфера інтэрсай.
09.05, 13.55 «беларусь. Гісторыя Перамогі».
09.10 Меладраматичны серыял «Тэрарыстыка іванава» (Расія). 1-я серыя.
10.00 Меладрама «Тэрорыстрыя прыгажосці» (Украіна).
10.50 Серыял «Два бакі адной Ганні». **11.35** «Off Stage Life».
12.10 Вострасюжэтны серыял «Адчайнія хатнія гаспадыні» (ЗША).
13.05 Камедыйны серыял «Монк» (ЗША).
14.05 Альманах «Вандравання».
14.30 Камедыйны серыял «Офіс» (ЗША).
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 Храніальна-документальны цыкл «Нябачны фронт» (Беларусь).
16.05 Серыял «Дзве сістры» (Расія).
16.55 Меладрама «Тэрорыстрыя прыгажосці» (Украіна).
17.50 Серыял «Два бакі адной Ганні».
18.50, 00.05 «Зона X». Кримінальная хроніка.
19.30 Змянельнае пытнанне.
19.55 Меладраматичны серыял «Тэрарыстыка іванава» (Расія). 2-я серыя.
20.50 «Спорталот 5 з 36». Забаўляльнае шоў.
21.00 Панарама.
21.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Фінал. Прамая трансляцыя з Рыму.
00.10 Дзень спорту.
00.20 Камедыйны серыял «30 РОК» (ЗША).

10.05 «Шальны анёл». Шматсер. фільм.
 11.00 Навіны навіны.
 11.05 Навіны спорту.
 11.10 «Кантрольны закуп».
 11.40 «Ералаш».
 12.00 «Малахай».
 13.00 Навіны навіны.
 13.05 Навіны спорту.
 13.10 «Зразумець. Пррабачыць».
 13.45 «Модны прысуд».
 14.45 «Хану ведаць».
 15.10 «Гарачы лёд».

Шматсерыйны фільм.

16.00 Навіны навіны.
 16.10 Навіны спорту.
 16.15 «Прынцыца цырку». Шматсер. фільм.
 17.10 «Хай какуць».
 18.00 Навіны навіны.
 18.15 Навіны спорту.
 18.20 Камедыйны серыял «Гуманоіды ў Карапе». Расія, 2008 год.
 18.55 «Рудая». Шматсерыйны фільм.
 20.00 Час.
 20.30 Навіны навіны.
 21.00 Навіны спорту.
 21.05 «Шальны анёл». Шматсер. фільм.
 21.20 Прэм'ера. «Паліванне на Берью».

Шматсерыйны фільм.

21.35 Навіны навіны.
 22.30 Навіны спорту.
 23.35 «Наша Россия».

00.05 «Місія пракорлівасці». Шматсерыйны фільм.

00.50 Навіны навіны.
 01.05 Навіны спорту.

02.00 Камедыйны серыял «30 РОК» (ЗША).

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

- 10.05 «Шальны анёл». Шматсер. фільм.
 11.00 Навіны навіны.
 11.05 Навіны спорту.
 11.10 «Кантрольны закуп».
 11.40 «Ералаш».
 12.00 «Малахай».
 13.00 Навіны навіны.
 13.05 Навіны спорту.
 13.10 «Зразумець. Пррабачыць».
 13.45 «Модны прысуд».
 14.45 «Хану ведаць».
 15.10 «Гарачы лёд».

Шматсерыйны фільм.

16.00 Навіны навіны.
 16.10 Навіны спорту.
 16.15 «Прынцыца цырку». Шматсер. фільм.
 17.10 «Хай какуць».
 18.00 Навіны навіны.
 18.15 Навіны спорту.
 18.20 Камедыйны серыял «Гуманоіды ў Карапе». Расія, 2008 год.
 18.55 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

00.05 «Місія пракорлівасці». Шматсерыйны фільм.

00.50 Навіны навіны.
 01.05 Навіны спорту.

02.00 Камедыйны серыял «30 РОК» (ЗША).

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00

Навіны навіны.
 06.05 АНТ прадстаўляе: «Наша раніца».

09.05 «Рудая». Шматсерыйны фільм.

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.0

29 МАЯ, ПЯТНІЦА

- 05.35** Камедыны серыял «Як сказаў Дыкім» (ЗША).
06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 13.00, 14.00, Навіны.
06.05 Дзень спорту.
06.10, 07.05, 08.10 «Добрай раніца», Беларусь.
06.45, 07.45 Зона X.
07.30, 11.50 Дзэлавое жыццё.
08.20 Гатум разам.
08.35 Сфера інтарсай.
09.05, 13.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
09.10 Меладраматичны серыял «Тэрарыстыка Іванова» (Расія). 3-я серыя.
10.00 Меладрама «Тэрарыя прыгажосці» (Украіна).
10.50 Меладраматичны серыял «Два бакі адной Ганні» (Украіна).
11.35 «Off Stage Life».
12.10 Вострасюжэтны серыял «Адчайнія хатніх гаспадынь» (ЗША).
13.05 Камедыны дэтэктыўны серыял «Монк» (ЗША).
14.05 Шпілька.
14.30 Камедыны серыял «Офіс» (ЗША).
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.30 Відзәфільм «Парніковы перыяд» цыклу «Асроддзе паслелення» (беларуское тэлебачанне).
16.05 Меладраматичны серыял «Дзеве сістры» (Расія).
16.50 Жаночнае ток-шоу «Жыццё як жыцце». «Ве адлажчана мae дзіня».
18.05 Меладраматичны серыял «Два бакі адной Ганні» (Украіна).
19.00 Навіны.
19.30 «Зона X». Вінікі тыдня.
19.55 Меладраматичны серыял «Тэрарыстыка Іванова» (Расія). 4-я серыя.
21.00 Панарама.
21.50 Фантастычны серыял «Зорны крэйсер «Галактыка» (ЗША - Вялікабрытанія).
23.35 Трылер «Начальная вахта» (ЗША).
23.55 Навіны.
01.25 Дзень спорту.

- 06.05** АНТ прадстаўляе: «Наша раніца». **09.05** «Рудан». Шматсерыйны фільм.
10.05 «Шальны анёл». Шматсерыйны фільм.
11.00 Нашы навіны.
11.05 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольны закуп».
11.40 «Ералаш».
12.00 «Малахай+».
13.00 Нашы навіны.
13.05 Навіны спорту.
13.10 «Разумець. Прабачыць».
13.45 «Модны прысуд».
14.45 «Хачу ведаць».
15.10 «Гарачы лёд». Шматсерыйны фільм.
16.00 Нашы навіны.
16.10 Навіны спорту.
16.15 «Прынцэса цырку». Шматсерыйны фільм.
17.10 «Хай кажуць».
18.00 Нашы навіны.
18.15 Навіны спорту.
18.20 «Документальны дэтэктыў».
19.00 «Поле цудаў».
20.00 Час.
20.30 Нашы навіны.
21.00 Навіны спорту.
21.05 Прэм'ера. «Вялікая розніца».
22.10 Меладрама «Так яна знайшла мяне».
00.05 «Наша Belarussia».
00.35 Драма «Надзін».
02.00 Нашы навіны.
02.15 Навіны спорту.

- 14.40** «Гадкае качаня». Моладзеўы серыял.
15.30 «бæсц. Нараджэнне легенды». Серыял.
16.30 «24 гадзіны».
16.50 «Асаўты інтарэс».
17.20 «Мінчыччина».
17.30 «Званая вічара».
18.30 «Сіла прычынення». Серыял.
19.30 «24 гадзіны».
20.00 «Сталічны падрабязніцы».
20.10 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малаяня».
20.30 Фільм «Уёцк». Францыя, 1978 г.
22.30 «24 гадзіны».
22.55 «СТБ-спорт».
23.00 «Гарачы лёд».
23.25 «Відзімо-невідзімо». Аггляд міжнароднага шоў-бізнесу.
00.05 Фільм «Зайдзрасьць баґоў». Расія, 2000 г.

- 07.00** Добрая раніца, Расія!
09.15 Тэлесерыйл «Кармеліта».
10.10 Тэлесерыйл «Эрміноў ў нумар-2», 2008 г.
11.00 Весткі.
11.25 «Пушка щасця Мікалая Гнацюка». Дакументальны фільм.
12.20 «Трымай мяне мацней!». Тэлесерыял.
13.15 «Кулагін і партнёры».
13.50 Навіны - Беларусь.
14.00 Весткі.
14.20 «Пісменнікі нашага дзяцінства». Дакументальны серыял.
14.50 Тэлесерыйл «Гроf супраць усіх-2».
15.40 Ойлым «Нікто не заменіць цябе».
16.00 Навіны - Беларусь.
17.00 Весткі.
17.25 «Гарадок». Дайджэст.
17.55 «Трымай мяне мацней!». Тэлесерыял.
18.50 Навіны - Беларусь.
19.00 Весткі.
19.30 Прэм'ера. «Аншлаг і Кампанія».
21.20 Фільм «Туды, дзе жыве щасце», 2006 г.
23.25 Навіны - Беларусь.
23.35 Фільм «Не прывікайце да цудаў».
01.05 Заканчэнне эфіру.

- 19.00** Сёння.
19.35 «Следства вялі...».
20.30 «Надзвычайнае здарэнне. Расследование».
20.50 Прэм'ера. «Мясяц. Гісторыя ўсерасійская сману».
22.50 Гістарычная драма «Распунскік».
- 09.30** Тэніс. «Гейм, сэт і матч». Часопіс.
10.00 Вось дык так!!!
10.15 Футбол. Ліга чэмпіёна УЕФА. Фінал.
12.00 Тэніс. Турнір «Вялікая шалома». Адкрыты чэмпіянат Францыі (Парыж). Дзень 6-ы. Прямая трансляцыя.
17.00 Веласпорт. «Тур Італіі». 19-ы этап. Прямая трансляцыя.
18.30 Тэніс. Турнір «Вялікая шалома». Адкрыты чэмпіянат Францыі (Парыж). Дзень 6-ы. Прямая трансляцыя.
19.30 Тэніс. Турнір «Самыя мочнія людзі планеты». Гран-Пры суперсерыя (Швейцарыя).
22.00 Пра рэстлінг. Vintage Collection. ЗША.
23.00 Покер. Турнір Partouche (Францыя).
00.00 Тэніс. Турнір «Вялікая шалома». Адкрыты чэмпіянат Францыі (Парыж). Дзень 6-ы. Прямая трансляцыя.
01.00 Тэніс. «Гейм, сэт і матч». Часопіс.
01.30 Аутаспорт. Чэмпіянат свету ў класе «Турын». Часопіс.
02.00 Армрестлінг. PAL/NAL.
- БЕЛСАТ**
- 06.00** Аб'ектыў.
18.10 «Кансультатыя ў ружовым садзе», серыяла.
19.00 Праект «Будучыня».
19.30 «Троіца», фільм-канцэрт.
20.15 Эспартэр (інфармацыйная праграма).
20.40 Кінастужка (аггляд кінарынку).
21.00 Аб'ектыў.
21.15 Госць беласату».
21.30 «Герой года», маст. фільм, 1986 г., Польша.
23.25 «Апошні сезон», серыял.
00.15 Аб'ектыў.

30 МАЯ, СУБОТА

- 06.15** Моладзеўы серыял «Сэрца ажыя» (Францыя).
06.45 Брытва Окама.
07.10 Існаць.
07.35 Дзень спорту.
07.45 «Добры раніцы», Беларусь.
08.45 Гатум разам.
08.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
09.00 Навіны.
09.05 Камедыны серыял «Як сказаў Дыкім» (ЗША).
09.35 Здароўе.
10.10 Шпілька.
10.45 Ранішня хвала.
11.15 «Off Stage Life».
11.30 Хранікальна-дакументальны цыкл «Нябачны фронт» (Беларусь).
12.00 Навіны.
12.10 Прыводнічая камедыя «Чалавек з бульвара Капуцинай» (СССР).
14.05 «У чакані Мундаля» . Дзённік чэмпіянату свету па футболе-2010.
14.30 «будні чампіёнаў».
15.00 Навіны.
15.10 Навіны рэгіёна.
15.30 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
15.35 Вакол планеты.
16.20 «Зона X». Вінікі тыдня.
16.40 Гульняное шоу «Інтуіція».
17.45 Відзәфільм АТН «Верхнідзвінскія ардысы» цыклу «Зямля беларуская».
18.00 Навіны.
18.20 «Ваша лато».
19.10 Латаря «Пляцёрка».
19.20 Фантастычна трагікамедыя «Ніколі не размазлітайце з невядомым» (Расія).
21.00 Панарама.
21.40 Відзәфільм АТН «Прабач мяне».
22.10 Хранікальна-дакументальны цыкл «Эпоха». Вінікі Канская кінафесты. Фільм 1-ы.
22.40 Фільм тыдня. Крымінальны трэйлер «Шчаслівы лік Слэвіна» (Германія - ЗША).
00.45 Уласний персонай.

- 07.00** АНТ прадстаўляе: «Суботнія раніца».
08.00 Нашы навіны.
09.00 Нашы навіны.
09.05 «Шчаслівія разам». Камедыны серыял.
09.35 «Здароўе».
10.00 «Добры раніцы».
11.00 Прэм'ера. «Аляксей Лявонава». У бездані на краі.
11.35 «Саюз».
14.05 «Німатэрыя вайны» . Ціккасці лётага жанру. Піцэрка адважных». Мастакі фільм.
16.00 Нашы навіны.
16.15 Навіны спорту.
16.20 Віліяя паліптыка.
16.50 Тэорыя невэрагоднасці. «Таемныя знакі зямлі».
17.35 АНТ прадстаўляе: «Адзін супраць усіх».
18.30 Фільм «Распаліненая субота».
20.30 Нашы навіны.
21.00 Навіны спорту.
21.05 «Праектартэрэксілтан».
21.45 «Што? Дзе? Калі?».
23.10 Фільм «Гадзіна».

- 14.25** «Дарагая перадача».
15.05 «Рэальні спорт».
15.20 «Ваеннае тымніца».
16.20 «Наша справа».
16.30 «24 гадзіны».
16.40 «Відзімо-невідзімо». Аггляд міжнароднага шоў-бізнесу.
17.20 «Нашы рэкорды».
18.10 «Top Gear. Руская версія».
19.00 «Ля параднага пад'езду».
19.30 «24 гадзіны».
20.00 «СТБ-спорт».
20.10 Фільм «Скала Малхоланд». ЗША, 1996 г.
21.15 Канцэрт М.Задорнова.
00.05 Фільм «Хронікі звычайнага вар'яцтва». Германія-Чэхія-Славакія, 2005 г.
01.55 Фільм «Вар'яцтва», ЗША, 1998 г.
- 07.45** Документальна-пазнавальны серыял «Сардзіна запрашаем у маю краіну» (Францыя).
08.10 Серыял для дзяцей «Філ з будучыні» (ЗША).
18.30 Фільм «Распаліненая субота».
20.30 Нашы навіны.
21.00 Навіны спорту.
21.05 «Праектартэрэксілтан».
21.45 «Што? Дзе? Калі?».
23.10 Фільм «Гадзіна».

- 07.15** Дэтэктыў «Шах каралеве дыямен-тай».
08.50 «Суботнік».
09.30 «Ранішня пошта».
10.05 «Мор скрэбы шар».
11.00 Весткі.
11.15 «Пакак смеху».
12.30 Стапіца лялечнай імперыі». Дакументальны фільм.
13.00 Тэлесерыйл «Каменская». Весткі.
14.20 Фільм «Залатая міна».
17.00 «Смияца дазваляеца». Гумарыстичная праграма.
19.00 Весткі у суботу.
19.40 «Суботні вечар».
21.30 Мастакі фільм «А я какаю жаната-га». 2008 г.
23.25 Мастакі фільм «Грахі насы». 2008 г.
01.05 Заканчэнне эфіру.
- 07.40** Мультфільм.
08.00 Сёння.
08.20 «Казкі Бажанава».
08.45 Мультфільм.
08.55 «Агляд».
09.25 «Без рэцпэнту».
10.00 Сёння.
10.25 «Глупайна дарога».
10.55 «Кульніны падыннак».
11.55 «Кватэрнае пытаннне».
13.00 Сёння.
13.30 Навіны па культуры. Ток-шоу.
14.10 Жаночая ліга.
14.40 Прэм'ера. Прыватнікі фільм для ўсіх сімі «Робін Гуд» (Вялікабрытанія).
15.40 Дэтэктыў «Я - целаахоўнік» (Расія). 1 - 4 серыі.
16.05 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Дына-ма» (Брест) - «Днепр». Прямая трансляцыя.
20.55 Жаночая ліга.
21.25 Прэм'ера. Крымінальная драма «З таго боку быку» (ЗША - Мексіка).
23.25 Казанова.

- 07.10** «Анфас».
07.25 «Гарачы лёд».
07.25 «Гарачы лёд - 4». Камедыны серыял. Заключная серыя.
08.20 Фільм «Казкі старога чараўніка». СССР, 1984 г. 2-я серыя.
09.30 «Я - вандраўца».
10.00 «Крокі да поспеху».
10.55 «Лінск і мінчан».
11.30 «Каханне Маё». Камедыны серыял.
12.30 «Новыя падарожнікі дылетанта».
13.00 Фільм «Адзін і без зброя» . СССР, 1984 г.

- 07.00** Весткі.

- 19.00** Сёння.
19.25 «Прафесія-рэпарцэр».
19.55 «Програма Максімум». Скандалы. Інтрыги. Расследаванні.
21.00 «Рускія сенсациі». Інфармацыйны дэтэктыў.
22.00 «Тыпавыя сэнсациі».
22.35 Суботні сеанс: «Кошт ye раману», трымцэннік, 1996 г., ЗША.
00.00 Аб'ектыў.

- 22.55** Рамантычная камедыя «Прадаўшчыца».
00.45 Мастакі камедыны фільм «Клеркі-2».
- 09.30** Тэніс. «Гейм, сэт і матч». Часопіс.
10.00 Веласпорт. «Тур Італіі». 19-ы этап.
11.00 Тэніс. Турнір «Вялікая шалома». Адкрыты чэмпіянат Францыі (Парыж). Дзень 7-ы. Прямая трансляцыя.
17.30 Веласпорт. «Тур Італіі». 20-ы этап.
18.30 Тэніс. Турнір «Вялікая шалома». Адкрыты чэмпіянат Францыі (Парыж). Дзень 7-ы. Прямая трансляцыя.
21.30 Тэніс. «Гейм, сэт і матч». Часопіс.
22.00 Снукер. Сусветная серыя ў Ірландыі. Дзень 2-и.
00.00 Тэніс. Турнір «Вялікая шалома». Адкрыты чэмпіянат Францыі (Парыж). Дзень 7-ы.
01.00 Тэніс. «Гейм, сэт і матч». Часопіс.
01.30 Баявы мастакты. Байцоўскі клуб. Турнір World Max (Японія).
- БЕЛСАТ**
- 18.00** Аб'ектыў.
18.10 Тыдзен з радыё «Свабода» (аналічнай праграмы).
18.45 «Усяго найлепшага!», дак. фільм, 2008 г., Венгрия-Аўстрыя-Германія.
20.05 На колах.
20.35 Кухня (музычна-публіцыстычна праграма).
21.00 Аб'ектыў.
21.10 Білзік гісторыя. Іншы погляд: «Дарога праз стаго міл азіяў» , дак. фільм, 2007 г., Японія.
22.05 Еўропа сэнсія.
22.35 Суботні сеанс: «Кошт ye раману», трымцэннік, 1996 г., ЗША.
00.00 Аб'ектыў.

31 МАЯ, НЯДЗЕЛЯ

- 07.40 Сямейны серыял «Мая мама - ветрынай» (Германія). 1-я серыя.
08.30 Альманах «Вандравання».
09.00, 12.00, 15.00 Навіны.
09.05, 15.30 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
09.10 Арсенал.
09.40 Камедыйны серыял «Як сказаў Дым» (ЗША).
10.05 Культурныя людзі.
10.35 У свеце матараў.
11.10 Документальны фільм «Масфільм». Невядомая версія (Украіна).
12.15 Фільм-катастрофа «Павозка» (СССР). 1-я і 2-я серыі.
15.10 Навіны рэгіёна.
15.35 Nota Bene.
16.05 Фантастичны серыял «Паверхня» (ЗША).
17.55 Суперлато.
18.55 «Зорні танцы». Закл. праграма.
20.35 «Спортлато 5 з 36». Забаўляльнае шоў.
21.00 «Ганарама тыдня».
21.10 Храніканічно-документальны цыкл «Эпоха». Вынікі Канскаса кінафесту. Фільм 2-і.
22.40 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Віда-консопіc.
23.10 Камедыя «Калі б я быў бағаты» (Францыя).

- 12.45 «Зверотны адлік». Армія Краёва. Апошні бой.
13.15 «Вяяслам. Чэмпіянат свету».
14.15 Фільм «Ты ў мене арна».
16.00 Нашы навіны.
16.15 Навіны спорту.
16.20 Прэм'ера. «Мікалай Валуёў. Прыгажун і пачвара».
17.30 Камедыя «Нівернасць».
19.10 АНТ прадстаўляе: «Рэкламная падза».
20.00 Контуры.
21.05 АНТ прадстаўляе: «Новыя галасы Беларусі».
23.40 Прэм'ера. Фільм «Усё жыццё перад вачамі».
01.20 «Камедзі Клаб».

- 06.15 «Праверана на сабе».
07.00 «Турысты». Камедыйны серыял.
07.50 Фільм «Цéкі». Францыя, 1978 г.
09.30 «Добры дзень, доктар!».
10.00 Відавочнік прадстаўляе: самае смешнае».
10.55 «Лялікі сняданак».
11.30 «Хакнне Маё». Камедыйны серыял.
12.30 «Ляўтананарама».
13.00 Фільм «Алé, Варшава!». СССР, 1971 г.
14.30 «Дарагая перадача».
15.00 «Культурнае жыцце».
15.30 «Прыбывацьтвій гісторыі».
16.30 «24 гадзіны».
16.50 «Уваскрэсение класікі».
17.55 «Фантастичная гісторыя».
19.00 «Ляўтананарама».
19.30 «Тыдзен». Інфармацыйна-аналітычная праграма.
20.30 Фільм «Аднойчы ў Галівудзе». ЗША, 2008 г.
22.25 «Спартыўны тыдзень».
22.45 «Міжнародны турнір па настольным тэнісе. Про-тур. Stag Belarus Open - 2009».
00.10 «Агенцтва «Залатая куля». Серыял.

- 08.10 Дабравест.
08.35 Mіr вашай хаце.
08.50 Бухта капітанau.
09.30 Наша піцёрочка.
10.00 Мульфільм.
11.30 Медыятычныя газеты.
12.05 Сезон ля даўы.
12.50 Пасоўсанне+.
13.05 Слова пісменніка.
13.35 Рамантычная камедыя «Наступны прыпынак - краіна чудаў» (ЗША).
15.25 Камедыйны серыял «Дурнушка Баці». 17.50 Футбол. Кубак беларусі. Фінал. Прамат трансляцыя.
18.00 Вілятэрыя.
20.40 Тэлебарометр.
21.00 Экспедыцыя.
21.35 Крэмінальная камедыя «Маўчы ў анучку» (Вялікабрытанія).
23.30 «Правы чалавека».
23.45 Свая музыка.
00.15 Пасоўсанне+.
- 07.00 «Здабытак распублікі».
07.15 Фільм «У глумінені».
08.40 Фільм «Патрыйчычная камедыя».
10.30 «Смехапанарама». Лягейні Петрасіна.
11.00 Весткі.
11.10 «Сам сабе рэжысёр».
12.00 Свята масцікі гімнастыкі.
13.05 Тэлесерыял «Каменская».
14.00 Весткі.
14.15 «Савецкая імперыя. Радзіма-маці».
15.10 Музычны фільм «Бедная крошка», 2006 г.
16.30 «Танцы з Зоркамі». Сезон-2009.
19.00 Весткі тыдня.
20.05 «Спеціяльныя карэспандэнты».
20.30 Святочны канцэрт да Дня абэрона дзяцей «Дарослыя і дзэці».
- 22.15 КВЗ. Першая ліга. 1\8 фіналу.
00.05 Дабрачыны канцэрт «Падаруй жыццё».
01.30 Заканчэнне эфіру.
- 07.40 Мульфільм.
08.00 Сέння.
08.15 «Дзікі свет».
08.45 «Іх наравы».
09.25 «Ямо дома».
10.00 Сέння.
10.20 «Выратавальнікі».
10.50 «Прэфесія-рэпарцёр».
11.20 «Аўтарты».
11.55 «Дачны адказ».
13.00 Сέння.
13.25 «Крамельскія пахаванні».
14.15 Эксцэнтрычная камедыя «Забойны футбoл».
16.00 Сέння.
16.30 «Барбарца за ўласнасць».
17.05 Дэтэктыўны серыял «Закон і парадак. Злачынны намер».
19.00 «Сέння. Выніковая праграма».
19.55 «Чыстасарадчыче прызнанне».
20.30 «Надзвычайнай эздэрненне. Агляд за тыдзень».
21.00 «Галубы герой».
21.20 Эзратычная меладрама «Святы дым».
00.15 «Футбольная ночь».
- 09.30 Супербайк. Чэмпіянат свету ў ЗША. Суперпулоу.
10.15 «Ранчы», серыял.
19.05 «Бульбаны», мультсерыял.
19.15 «Белы зээр», дак. фільм, 2006 г., Францыя.
20.10 Форум (ток-шоу).
21.00 Абектыў.
21.20 «Гісторыя пад знакам Пагоні»: «Кім быў Кірыла Тураўскі?» (спазнаваўчая праграма).
21.25 «Акно ў Еўропу» (інфармацыйная праграма).
21.50 Фільматка майстру: «Знакамітасць», маст. фільм, 1998 г., ЗША.
23.45 «Дарога на Вільню», дак. фільм, 2008 г., Беларусь.
00.05 Абектыў.

Падпіска на «Новы час» праз пошту

ШАНОЎНЫЯ ЧЫТАЧЫ!

Газета «Новы час» працягвае падпіску на 2009 год.
Падпісца на выданне можна на першыяд ад 1 месяца
да 1 года праз пошту або праз банк.

Падпіска на «Новы час» праз пошту

1. Выразаем купон.
2. На ПАШТОВЫМ ПЕРАВОДЗЕ пішам суму грашовага пераводу ў лічбах і пропісам.
3. У графе «Ад каго» пішам прозвішча, імя, імя па бацьку.
4. Ніжэй указываем адрес.
5. Ідзем на бліжэйшую паштовую аддзяленне і здзяйсняем паштовы перавод.
6. Ксеракопію плацёжнага документа, атрыманага вамі, з указаннем тэрміну падпісі і адресам дастаўкі накіроўваем у рэдакцыю.
7. Кошт падпісі за адзін нумар — 500 рублёў (на адзін месяц — 2000 рублёў).

Міністэрства связи и информатизации Республики Беларусь			
№ _____ (по реєстру ф. 11)			
№ _____ (по реєстру ф. 10)			
ПРИЕМ			
Предоплата за доставку г-ты «Новы час»			
Наименование предприятия связи, к- гербовая печать	Календарный шт. места подачи	№ по ф. 5	Сумма, вид услуги, подпись оператора
ПОЧТОВЫЙ ПЕРЕВОД на _____ руб.			
(сумма прописью)			
Кому Г-та «Новы час», р/с 3012211080010 філ. МГДАО «Белинвестбанк», Куда код 153001764, УНН 190790926 г. Минск, ул. Коллекторная, 11			
От кого _____			
Адрес _____ (почтовый индекс и подробный адрес)			

ІСПРАВЛЕНИЯ
НЕ ДОПУСКАЮТСЯ

Падпіска на «Новы час» праз банк

1. Выразаем купон.
2. Пішам прозвішча, імя, імя па бацьку і адрас.
3. Указываем суму аплаты.
4. Ідзем у адзяленне банка і здзяйсняем пералік грошай.
5. Ксеракопію плацёжнага документа, атрыманага вамі, з указаннем тэрміну падпісі і адрасам дастаўкі накіроўваем у рэдакцыю.
6. Кошт падпісі за адзін нумар — 500 рублёў (на адзін месяц — 2000 рублёў).

ІЗВЕЩЕНИЕ

ЧИУП «Час навінаў»

(получатель платежа)
МГД ОАО «Белинвестбанк» г. Минск
(наименование банка)

Счет получателя	3012211080010	Лицевой счет	Код 764
УНП*	190790926		

(фамилия, імя, отчество, адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
Період подпискі указывает абонент				
Платильщик				
			Пеня	_____
			Всего	_____

КАВАНДЫЦІЯ

ЧИУП «Час навінаў»

(получатель платежа)
МГД ОАО «Белинвестбанк» г. Минск
(наименование банка)

Счет получателя	3012211080010	Лицевой счет	Код 764
УНП*	190790926		

(фамилия, імя, отчество, адрес)

Вид платежа			Дата	Сумма
Період подпискі указывает абонент				
Платильщик				
			Пеня	_____
			Всего	_____

Кассир

КІНО

ЗОРНЫ ШЛЯХ

Іван БІЧ

У пракат выходзіць фільм, зняты па самому папулярнаму ў гісторыі чалавецтва серыялу. Мова, натуральна, пра «Зорны шлях» («Star Trek»).

«Апраменьвай міне, Скоун!», «Супраць не мае сэнсу», «Прывітанне па-вулканску» — гэтыя выразы мала што кажуць нашым людзям, асабліўтым, хто вырас у часы СССР. Між тым, па ўсім свеце гэта знаёманіе кожныму афарызы.

У гэтым кантэксле серыял «Зорны шлях» — не толькі самы вядомы серыял у гісторыі, аднак яшчэ і своеасаблівы помнік «халоднай вайне». Кіраўніцтва СССР не захадзела, каб савецкі грамадзяніне пазнаёміліся з прыгодамі капітана Джэймса Кірка і экіпажу яго касмічнага карабля. З пункту гледжання тагачаснага палітычнага моманту, гэта, магчыма, было правильна. З пункту гледжання ўзделу СССР у глаabalnym культурным і не толькі працэсе — фатальная памылка.

«Star Trek» паўплываў на шмат галінай жыцця. Напрыклад, пытанне: «Ці глядзіце вы «Зорны шлях?», некаторыя фірмы ўключылі ў спіс пытанняў для кандыдатаў на працу. Было даказана, што аўдыторыя фільму — людзі з большым творчым патэнцыялам.

Усё пачалося ў 1964 годзе, калі былы ваенны лётчык Юджын Родэнбэры напісаў сцэнар навуково-фантанстычнага серыялу і прадаў яго каналу NCB. Фабула серыялу вельмі простая: у другой палове

XXIII стагоддзя касмічны карабель «Enterprise NCC-1701» пад кіраўніцтвам капітана Джэймса Кірка даследуе новыя сусветы. У кожнай серыі ён сустракаецца з прадстаўніком нейкай іншай цывілізацыі.

Ідэя Юджына не выклікала асаблівага энтузіазму ў дырэкцыі, аднак невялікія грошы на праект выдалі. Першая выпускі «Зорнага шляху» мелі нізкі рэйтинг папулярнасці. Ад закрыція дзецишга Родэнбэры выратавалі толькі пратэст групы молодзей, які паддабіўся жанру навуковой фантастыкі. Было вырашана «Зорны шлях» у эфыры пакінуць, аднак пастаўцаў у сеты праграм на позні час. У такім фармаце серыял існаваў да 1969 года, калі яго закрылі за нізкі рэйтинг.

Здавалася б, на гэтym усё ётак закончыцца. Аднас у наступныя гады свет стаў сведкам каласальнага росту цікавасці да прадукту Родэнбэры. Узімку іхнавацца налаштавалі фестываль у гонара свайго земляка. У Лас-Вегасе адкрыты парк атракцыёнаў, прысвечаны персанажам «Зорнага шляху».

Натуральна, босы Галівуду не спалішапку. У 1973 годзе выйшаў новы серыял. Пасля «Зорнага шляху» у розных варыяцыйных з'яўляўся на экранах у 1978, 1987, 1993, 1995 і 2001 гадах. Апошні серыял, які называўся «Enterprise», закончыўся ў 2005 годзе. У рамках серыялаў былі знятыя 716 эпізодаў. Разам яны ішлі 23 сезоны. Паралельна пабачылі свет адзіннадцать асобных фільмаў. У пракаце было таксама сем фільмаў-пародый на «Зорны шлях».

Акрамя сталай прысутнасці на тэлебачанні, «Зорны шлях» атакуе кніжны рынак. З 1969 года выдаўшы 300 літаратурных твораў, героям якіх сталі аст-

ранаўты «Enterprise NCC-1701». І гэта не ўлічваючы коміксу. Паступова дайшла часра і да камптарных гульняў. Ужо выйшла сорак гульняў, якія будуюцца на сюжэце «Star Trek». Увогуле, продаж сувеніраў, кніг, коміксу прыносіць уладальнікам 4 мільярда долараў штогод.

Жыхары горада Рыверсайд у штаце Айова заявілі, што Джэймс Кірк нарадзіўся менавіта тут. Яны нават штогод праводзяць фестываль у гонара свайго земляка. У Лас-Вегасе адкрыты парк атракцыёнаў, прысвечаны персанажам «Зорнага шляху».

ЯНЫ ПРА НАС: ЗАМЕЖНАЯ ПРЭСА ПРА БЕЛАРУСЬ

За месяц да ўкраінска-ватыканскай сутрэчы візіту Ватыкану, у гэту цытадэль каталіцкай рэлігіі, нанес іншы лідер славянскага свету — Аляксандр Лукашэнка. У выпадку з беларускім кіраўніком візіт меў хутчэй ракамны характар — дэйнасць Бенядыкта XVI знаходзіцца па татальнай уяўлівай сёней светавой прасы, у той час як пра Лукашэнку, акрамя мянушкі «апоніндыктатар», у свеце нічога не вядома.

«Глобалист» (Расія)

Мы можам прапанаваць нашым новым суседзям вярнуцца ў формат адзін

дзяржавы. Уступайце ў Расійскую Федэрацию ў якасці федэральных аркругаў. Вось, напрыклад, Беларусь. Мінская восьмая федэральная аркуга. І там будуть унутраныя кошты Расіі, і не трэба будзе перад Брушлем прыніжацца, Маскве хлускі. Аднак не хоча гэтага Лукашэнка. Ен, сялянскі сын, хоча быць гаспадаром, атаманам, бацькам.

«Независимая газета» (Расія)

Не ўяўлюю сабе Лукашэнку, які вядзе блог.

«Маркетинг и Консалтинг» (Расія)

Беларуская дэлегацыя ўразіла ўсіх гасцей конкурсу «Еўрабачанне» бясплатнай раздачай марозіва і глазураваных сыркоў у першыя дні працы (на чутках, пасланцы Аляксандра Лукашэнкі прывезлі «Алімпійскі» калі 16 тысяч порцый марозіва і 90 тысяч сыркоў). Аднак гэта акцыя першага месца выкананіць, які рэкламаваўся падобным чынам, не прынесла.

«Деловы Петербург» (Расія)

Зараз Беларусь, якая знаходзіцца ў дастатковая складанай сітуацыі ва ўмовах крызісу,

гандлюе сабой, сваёй падтрымкай, прапануячы сябе ў якасці патэнційнага сібра і партнёра не толькі Расіі і Еўропе, аднак і Кітаю. Робіца гэта дастаткова добра. У гэтым сэнсе я не бачу ні асаблівых правалаў, ні асаблівых поспехаў у нашых адносінах зараз і ў будучым. І тут больш чым у іншых краінах справядлівая думка пра тое, што кожны наступны лідэр можа аказацца больш складаным і менш прамаскоўскім. У гэтым вельмі сур'ёзная проблема. З Лукашэнкам вельмі складанай, аднак у перспектыве будзе яшчэ складаней.

Сайт партыі «Союз правых сил» (Расія)

ЗАМЕЖЖА

▼ МІЖНАРОДНЫЯ НАВІНЫ

САУДАЙСКАЯ АРАВІЯ.

КОНКУРС ЖАНЧАЙ МАРАЛЬНАСЦІ

Aдна з галоўных тэм, якія абміркоўваюцца ў Саудаўскай Аравіі, — хто стане першай міс краю? Аднак абарнне першай прыгажуні адбываецца ў Саудаўскай Аравіі ў трох іншым фармаце, чым на Захадзе. Тут перамагае не вонкавая, а ўнутраная прыгажосць. Такім чынам, 200 кандыдаткам на званне першай прыгажуні прапанавана прадмістраваць, наколькі яны паважаюць бачыў і маці. Хто праявіць больш павагі, той і перамог. Прычым прайяўленне павагі мae быць не абстрактным, а канкрэтным. Сбрыў журы наведваюць сем'і кандыдатаў і фіксуюць іх ступень павагі і любові да дарослых. Лепшыя ў этан катэгорыі стануць удзельнікамі фіналнага шоу, на якім і будзе вызначаны пераможца. У тым, што абраўшися першай міс мае ў Аравіі падобную формулу, ніяма нічога дзiўнага: дэфлне па подыуму і дэманстрацыя строяў — галоўныя элементы кожнага конкурсу прыгажосці — у Аравіі немагчымыя. Жанчынам забаронена выходзіць на публіку без паранджы.

На матэрыялах «Arabia» (Польша)

АЗЕРБАЙДЖАН:

НАШЫ ГОРЫ

НЕ ПРОЙДУЦЬ

Kожны, напэўна, чуў пра то, што Арменія патрабавала ўвесці супраць Баку санкцыі за парушэнне правіл «Ёўрабачання». Падчас прайядуры галасавання ў Азербайджане з экранаў было дзiўным чынам прыбрана прозвішча армянскіх удзельнікаў конкурса. Аднак на самой справе выкарыстанне музычнага конкурсу ў палітычных мэтах армянамі і азербайджанцамі пачаліся значна раней. Яшчэ да пачатку конкурсу журналистам дэманстравалі прэзентацыйныя ролікі кожнай краіны. Праглядзеўшы ролік Арменіі, азербайджанскі журналіст узяў гвалт. Ён пабачыў у роліку манумент «Мы — наши горы». Справа ў тым, што знаходзіцца помнік на тэрыторыі Нагорнага Карабаху, які фармальна ёсць тэрыторыяй Азербайджану. У Баку пачалася сапраўдная грамадзянская кампанія за то, каб армяніе ролік перарабіці. Арганізатары «Ёўрабачання» пагадзіліся. У роліку, які дэманстраваўся падчас конкурсу, згаданага помніка не было. Хада проста так армяніе не здзiліся. Журналісты, якія ў прымам эфры абвясчалі вынікі галасавання ў Арменіі, стаялі на фоне выявіў помніка «Мы — наши горы»

На матэрыялах day.az (Азербайджан)

КЮРАСАО. АЎТАНОМІЯ НЕ ПРАДАЕЦЦА

15 мая на карыбскім востраве Кюрасао адбываўся рэферэндум. Жыхары адмовілі быўшым каланізаторам з Галандыі ў вяртанні кантролю над такімі сферамі, як суд, адукцыя, адміністрацыя. Каб зразумець такі дзiўны факт, трэба згадаць, што з 1954 года Кюрасао карыстаецца ўнутранай аўтаноміяй у складзе Каралеўства Нідерланды. Пытанні зневеній палітыкі і абароны застаюцца ў кампетэнцыі Амстэрдаму. У сваю чаргу, Кюрасао ўваходзіць у рэгіянальную аўтаномію ад'яднання Нідерландскія Антыльскія астравы. Тыя астравы маюць каласальную зневенію запазычанасць — 1,7 мільярда ёура. Цэнтры гатоўні ўзіцца на сібе даўгі, аднак толькі ў амбен на абмежаванне аўтаноміі. Менавіта гэтае пытаннне — пагаджаца або не на продаж прай аўтаноміі — было вынесена на рэферэндум. Большасць прагаласавала супраць. Не думку прыхільнікі незалежнасці, у прынцыпе Амстэрдам, як даваў, так і далей працягваў бы даваць субсіды Кюрасао. Папросту ў справе нечакана ўмішлілася ЗША. Да Венесуэлы, дзе правіць заўзяты антыамерыканскі палітык Чавес, усяго 57 кіламетраў. У гэтым кантэксте вострав-курорт Кюрасао ператвараецца ў важны геапалітычны чыннік, і неікай аўтаномія тубыльцоў для інтарсаў ЗША тут толькі перашкода.

На матэрыялах «NRS Handelsblat» (Нідерланды)

ВЕНЕСУЭЛА.

ШТО БУДУЕ

ЧАВЕС?

Eксперты актыўна абміркоўваюць апошнюю крокі Уго Чавеса. Мова пра серыю ўказаў пра нацыяналізацыю прадпрыемстваў у розных галінах. Вясна яшчэ не закончылася, аднак пад

кантроль дзяржавы за эты сезон ужо амаль цалкам перайшлі ўсё электрычныя кампанії, тэлекамунікацыі, фінансавы сектар, вытворчасць цэнтру. Сам Чавес звязаў раформы з новай фазай будаўніцтва сацыялізму, у які быццам бы ўступіла краіна. Яна афіцыйна называецца «Трэці этап сацыялізму». Па словам Чавеса, капітэт будзе будзе пасляховым, Венесуела пераплюне Савецкі Саюз. Апазіцыя, міктым, звязае бум нацыяналізацыі з эканамічнымі цяжкасцямі рэжыму. Зараз кошт на нафту складае 40 долараў за барэль, хця быджэт быў сфармаваны з лічбы 60 долараў. Застаецца дадзіць, што зневеній дадаў краіны апошнім часам вырас да 7 мільярдаў долараў.

На матэрыялах «Le Monde» (Францыя)

► ЦІКАВА

РЫФМАПЛЁТ ЯЕ ВЯЛКАСЦІ

Алег ПЯТРОЎ

**Елізавета II прызначыла
чарговага паэта, які будзе
ўслыўляць яе ў вершах.
Упершыню за тры стагоддзі
існавання гэтай дзiўнай
пасады галоўным паэтом
каралеўства стане жанчына.**

Адзін з самых моцных аргументаў прыхільнікаў пераходу Брытаніі на рэспубліканскі дзяяркаўны лад — наяўнасць пры каралеўскім двары абсолютна дзiўных, непатрэбных пасад кшталту лакеяў, адказных за развязданне лебедзў, карэктнікаў і г. д. Экзотыка экзотыкай, а заробкі тым людзям плаціць з дзяржаўнага бюджэту, які, як вядома, фармуецца з падаткаў простых грамадзян. «Замест утрымання лакея, лепш пабудаваць школу або шпіталь», — кажуць распубліканцы.

Не будзе каментаваць падлеміку паміж прыхільнікамі і праціўнікамі манархі. Проста адзначым, што сярод пасад пры каралеўскім двары ёсць і Poet Laureate. Прасцей кажучы — афіцыйны паэт. Ягоныя функцыі — услыўляць манарха і сяброву каралеўскую сям'ю ў вершах, перш за ёсць падчас усякіх важных падзеяў — дня народзін, вяселлях, падпісання дыпламатаў, падынамічных дамоў, візітаў.

Традыцыя прысутнасці пры каралеўскім двары сваім паэта існуе ў Вялікабрытаніі з XIV стагоддзя. Лічыцца, што із эзя імпартавана з французскай Аквітаніі, дзе была моцна развітая культура менестрэляў. Да кан-

ца XVII стагоддзя пасада Poet Laureate не мела фармальнага статуса. Некаторыя каралі мелі пасаўту, іншыя мала цікавіліся мастацтвам складання рыфмаў. У 1670 годзе Poet Laureate зрабіўся стальным інстытутам. Прыкладна кожных 10-15 гадоў манарх прызначае новага паэта. Усяго за 340 гадоў іх было 22.

Цікава, што культура меца сваіх паэтаў вельмі пашыраная ў Вялікабрытаніі. Напрыклад, сваім афіцыйнага паэта мае сталіца Шатландыі Эдынбург. Яго называюць Макар. У адміністрацыі Уэльса існуе такая пасада, як Нацыянальны паэт Уэльсу.

З брытанскіх выслаў практыка пашиryлася на брытанскія калоніі, якіх з часам атрымалі незалежнасць. Так існуе свой Poet Laureate ў канадскім парламенце. Дарэчы, падчас выбура паэта дзiўнічае прынцып: адзiн тэрмін пасаду займае англомоўны паэт, наступны — франкамоўны. З 1937 года Poet Laureate прадаце прымеры афіцыяльнага Кангрэсе і атрымлівае заробак — 35 тысяч долараў на год. У Новай Зеландыі Poet Laureate прызначаецца дыркыльны Нацыянальны бібліятэкі.

Цікава, што пасада Poet Laureate існавала і ў фашысцкай Германіі. Галоўным паэтом нацысту быў Ханс Йохст. Ён быў прызначаны Poet Laureate ў 1935 годзе і заставаўся на гэтай пасадзе да канца вайны. Пачынаў свой творчы шлях Йохст, які не дзiўна, як прыхільні экспрэсіянізму (звычайна ў гэтым стылі пісалі паэты левых поглядаў). У 1928 годзе ён уступіў у створаны ізолагам нацызму Альфрадам Розенбергам Саюз за нямецкую культуру. У 1932-м Ханс стаў сябрам Нацыяналь-сацыялістичнай

Сярод пасад пры каралеўскім двары ёсць і Poet Laureate. Прасцей кажучы — афіцыйны паэт. Ягоныя функцыі — услыўляць манарха і сяброву каралеўскую сям'ю ў вершах

парты. Менавіта ў год прыходу Гітлера да ўлады ён апублікаваў п'есу «Schlageter». Герой п'есы — нямецкі салдат, які трапляе ў французскі палон падчас акупацыі французамі левага берагу Рынду ў пачатку 1920-х.

Дзякуючы падтрымцы фашыстыкі п'еса мела вялікі поспех. 15 тэатраў па ўсёй Германіі паставілі на сваіх сцэнах «Schlageter». Цікава, што пазней, таксама па загадзе Гітлера, п'есу забаранілі. Твор быў занадта афіцыяльнай паэзіяй. Кэрал — першая шатландка на гэтай пасадзе, першая афіцыйны паэт лесбіянка. Нарашце, яна першы афіцыйны паэт, які сапраўдды прызначыўся чытальнікам. Знаўцы літаратуры лічыць яе лепчым брытанскім паэтом сучаснасці.

Застаецца дадзіць, што за сваю працу Кэрал будзе атрымліваць прыкладна 5300 фунтаў на год плюс 600 пляшак віна шэры. Менавіта даваў пасаўт заробак віном патрабуе стары закон XVII стагоддзя. Куды Кэрал падзене аллагой, невядома. Што тычыцца грошай, то, са слоў новага Poet Laureate, большасць сумы пойдзе ў фонд падтрымкі брытанскай паэзіі. Так што на гэтым контыненте ўвесь час прыхільнікі рэспубліканскага ладу і сацыяльнага бюджету могуць быць спакойнымі.

ВЫБОРЫ

ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ ЕЎРАСКЕПТЬКАЎ

Алег НОВІКАЎ

На чэрвеньскіх выбарах

у Еўрапейскі парламент
праціўнікі еўрапейскай
інтэграцыі першы раз у
гісторыі будуць ісці пад дахам
адной партыі.

Колькі існуе еўрапейская інтэграцыя, столькі ёй устаўляюць палкі ў колы не праціўнікі, гэтак звязаны еўраскептыкі. У гісторыі Еўрасаюза не было яшчэ такіх выбараў, па выніках якіх у парламент не патрапілі б дэпутаты, што выступаюць за роспуск гэтага самага парламента, або, як мінімум, за скарачэнне яго кампетэнцыі.

Не аказаліся выключэннем і папярэдніх выбараў 2004 года. Па іх выніках у Еўрапейскі парламент трапілі 34 дэпутаты, якія рабілі свае кампаніі на аনтыеўрапейскіх лозунгах. Яны сфармавалі фракцыю «Незалежнасць і демакратыя». Сваёй галоўнай мэтай сбірка фракцыі лічыць супрацьўпраекту прыняція еўрапейскай канстытуцыі.

Трэба адзначыць, што «Незалежнасць і демократыя» — не адзінай аньтыеўрапейскай групой ў Бруслі. Заклікі супраць ЕС часам гучашь і з прадстаўнікі фракцыі «Саюз за Еўропу нацый», якія аб'яднóўні саброй ультраправых партый, прадстаўленых у Еўрапарламенце. Яны бачаць у ябіднанні Еўропы пагрозу нацыянальнай ідэнтычнасці.

Нарыше, не вельмі паважаючы працэс інтэграцыі і парламентары ад групукі «Аб'яднаная еўрапейскія левыя — Паўночныя левыя Залейныя». Апошнія крэтыкуюць ЕС за непрэзыстыя правильных гульн. Каля ў нацыянальных дэяржавах — сябрах ЕС кіраўнікі абіраюць адкрытым галасаваннем, то ў самім ЕС гэта працедура закрыта.

Так ці інакш, выбары Еўрапарламента ў чэрвені 2008-га стануть пераломнымі ў лёсі руху еўраскептыкаў. Упершыню ў гісторыі яны будуть выступаць не асобна, а разам, адзінамі спісам пад дахам адной партыі.

Партыя называеца «Libertas». «Libertas» нарадзілася ў Ірландыі ў 2003 годзе як грамадская арганізацыя. Яе бацькам-заснавальнікам стаў мільянер Дэклан Джаймс Генлі, які зарабіў гроши на продажы

расійскага алюмінію. Выданне «European Business magazine» аціньява яго капітал у 300 мільёнаў ёура.

Па-сутнасці, нараджэнне «Libertas» як супрады масавага руху адбылося прыкладна год таму. Генлі і каманда правілі вельмі моцнай кампаніі супраць праекту Еўрапейскай канстытуцыі, які быў вынесены на раферэндум. 12 чэрвені 2008 года 53 працэнта ірландцаў праголосавалі супраць праекту. Лічбы выклікалі шок у Бруслі і рост амбітнай у Генлі.

Поспех натхніў яго на ідею стварэння агульнаеўрапейскага руху еўраскептыкаў. Кутка мільянер зрабіў сапраўдны еўрапейскі тур у пошуках аднаўмудраў. І, як не дзіўна, 1 мая 2009 года ў Рыме адбылася ўстаноўчая канферэнцыя еўрапейскай партыі «Libertas». На ціперашні момант сескі партыі створаныя ў 27 краінах ЕС. На выбары ў Еўрапарламент ад «Libertas» балатуеца 400 кандидатаў.

Партыя мае контакты з амерыканскай арганізацыяй «The Heritage Foundation», якая лічыцца экспертынамі цэнтрам партыі распубліканцаў. Генлі мае контакты з Вашынгтонам Клаусам (ціперашні члышкі прэзідэнт, відомы сваімі аньтыеўрапейскімі поглядамі), які паўбачаў аказаць «Libertas» падтрымку.

Праўда, трэба прызнаць, што структура руху не да канца ясная. Існуе як мінімум дзве мадэлі арганізацыі. Ёсьць ствараныя філіі «Libertas». Паралельна дэйнічаюць партыі, якія пагадзіліся сфармаваць з «Libertas» агульны спіс, каб змагацца за «новыя демакратычныя Еўрасаюз» (галоўная мэта партыі).

Ціперашні Еўрасаюз, на думку стваральнікаў «Libertas», сышоў з

правільнага шляху і заблукаваў. Каб павярніць ЕС да людзей, трэба перш за ўсё адмовіцца ад праекту канстытуцыі, якія «шыша больш павалічвае прорву паміж брусьельскай элітой і народам Еўропы».

Праграмныя ўстаноўкі «Libertas», між тым, вельмі мала адпавяджаюць праграмам і канкрэтным учынкам людзей, якія праdstаўляюць рух на месцах.

Трэба перш за ўсё адзначыць, што самі партыі, якія падтрымліваюць праект Генлі на месцах, абсалютна розны. Сядзіба саюзнікаў «Libertas» — Партыя пенсіянераў Латвіі, Партыя французскіх палітчыкі і рыбакоў, італьянскі рух за аўтаномію рагіёнau, польская Партыя сялян, левая партыя праціўнікаў незалежнасці Каталоніі «Грамадзяніe» і г. д. У кожнай партыі свае матывы супрацьстаяць еўрапейскай інтэграцыі. Найбольш экзатичныя тут трохі, якія супраць ЕС, паколькі згаданая структура будзе на прынцыпах сваека гуманізму, а не праваслаўя. Дадзім, што брытанская секцыя «Libertas» увогуле выступае за выхад з ЕС. У лікавусі брытанскіх еўраскептыкаў ідэя стварэння лепшага Еўрасаюза нават не амбярокуеца.

Такам дзіўная ізяўнай салінка дае падставы падзраваць, што некаторыя палітыкі захадзяці напроты скарыстацца грашыма Генлі, каб трошки палепшыць сваё матэрывальнае становішча. Як палітычныя акцёры яны ў сваіх краінах — поўны нуль. За выключэннем хіба што Партыі палітчыкі і рыбакоў, кандыдат якой атрымаў на прэзідэнцкіх выбараў 2002 года ў першым туры 4,6 працэнтаў.

Што тычыцца сфармаваных апошнім часам сескій «Libertas», то яны ўжо ўстаўляюць сабою хутчэй асабістых праектаў людзей, якія па розных прычынах апынуліся за бортам вілкай палітыкі. Лепшыя прыклад — Польшча, дзе ініцыятыўы стварэння «Libertas» узлі на сябе быўлія сабры Ligi польскіх сямей. Польская «Libertas» не мае нікай сацыяльнай базы, структураў на месцах і падтрымкі з боку касцёлаў. Парадаксальна, аднак папулісцкі праект Дэклана Генлі хутчэй разбирае стары лагер еўраскептыкаў, памяншаючы іх шансы трапіць у Еўрапейскі парламент.

ПАЛІТЫКІ ТЫДНЯ

ДЖААНА ЛАМПЛІ

Брытанская актрыса, якая вядома дзякуючы ролі дзячыны Джэйміс Бонда, выратавала гонар брытанскага войска. Яна дамаглася таго, што ветэраны-гуркі атрымаюць права на пражыванне ў Вялікабрытаніі. Гуркі называюць непальцамі, якія служаць у брытанскім войску. Першыя батальёны гуркі брытанцы пачалі фармаваць яшчэ ў 1815 годзе пасля няўдалай спробы захапіць Непал. Уражаныя мужнасцю тубыльцаў, брытанцы дабіліся таго, каб у міране дамове быў пункт, які дазваляў непальцам служыць у арміі яе Вялікансці. Зых часу на Непале штогод праводзіцца вярбовка салдат (циперашні конкурс — 160 чалавек на месца). Гуркі ўсе 200 гадоў служылі на самых важных і небяспечных участках фронту. Проблема ў тым, што, паводле закону, яны застаюцца павінны ехаць дахаты. З улікам розніцы ва ўзроўні жыцця шматлікія ветэраны-гуркі хацелі бы застасцца ў Вялікабрытаніі, аднак гэта не аргумент для дэпартамента па пытаннях міграціі. Бог ведае, чым усё скончылася б для трах тысяч гурку (менавіта столькім пагражае дэпартамент), калі б не Джана. Яна арганізавала кампанію ў іх абарону і дамаглася сенсацыйнай перамогі. Практычна ўсе фракцыі парламенту падтрымалі праект, які надае ветэранам-гуркам правы мець пажыццёвую брытанскую візу.

РАХАТ АЛЕУ

Былы зяць прэзідэнта Казахстана, які збег у Вену, лічыцца галоўнымі ворагамі Назарбаева, таму што доўгі час сябралі бліжэшага атачэння прэзідэнта і сабраў на яго салідны кампрамат. Кампрамат ён час ад часу злівае ў сеўців. Падобную дэйнайсць высока ацанілі на радзіме Алею: яго ўжо завочы прыгаварылі да 40 гадоў турмы. Аднак голаўным ударам па рэжыму павінна была стаць кніга «Хросны цесьць», якую Алею дубаў ракламаваў. Уся краіна чакала скандалнага фаліянта. Выходзілі нават фальшивыя «хросныя цесьці», дзе пісаліся самыя неверагодныя рэчы (кшталту таго, што кохны вышэйшы казахскі чыноўнік перад тым, як паступіць на службу, павінен быў пацалаваць нагу прэзідэнта). І вось нарэшце ў кнігарнях з'явіўся супрады «Хросны цесьць». На 540 стронках Алею апісвае, як функцыянуе падбайдонава Назарбаевым сістэма. Яе спадарожнікі — каруціцы, праодак нацыянальнага бацяці, перавод грошей на персанальныя рахункі за мяжу. Аднак самы вясёлы блок прысвечаны праекту «Суперхан», які быццам распрацаваны адміністрацыйным Назарбаевым. Яго супрасці — перадача ўлады ў краіне ў 2035 годзе да дынастычнай лініі. Новым кіраўніком Казахстана, па гэтому плану, павінен стаць Султан Назарбаев, які нарадзіўся ў 2005 годзе. Дарэчы, ён быў зачаты ў прафіцы і народжаны ад малодшай жонкі Назарбаева Асель (міс Казахстан 1999 года). Афіцыйная Астана змест кнігі неяк не каментуе.

ДЖЫДЖЫ БЕКАЛІ

Прадпрымальнік, папулісцкі палітык, уладальнік папулістичнай футбольнай клубу «Сіяуа» — зраз самы вялікі прыхільнік еўрапейскай інтэграцыі Румыніі. Менавіта дзякуючы Еўрасаюзу і выбарам на яго парламент, якія прызначаныя на чэрвень, ён можа выйсці з турмы, куды трапіў З красавіцай. Трапіў ён туды з-за суда Лінча, які Джыджы са сваімі целаахоўнікамі ўчыніў над групай хулаганай, якія скралі ягону машыну. Праз некі час Бекалі арыштавалі, нягледзічы на пратэсты фанату «Сіяуа», асудзілі. Аднак ужо праз 10 дзён яго наведаў лідер радыкальнай нацыяналістичнай партыі «Вялікая Румынія» і прананаваў месца ў сумесні спісе на выбараў на Еўрапарламент. Джыджы таксама мае свою партыю «Новая генерацыя», якая, як «Вялікая Румынія», знаходзіцца ў другой лізе румынскай палітыкі. Аднак каалиція дае ім шанец на выбараў. Зраз адвакатаў Бекалі часовы выягнуў яго з турмы, каб ён мог весці выбарчу кампанію. Дзякуючы папулістамі ягонага клуба і скандальнай славе картэлі «Новая генерацыя — Вялікая Румынія» адразу апынуўся ў фокусе СМІ. Цяпер усе чакаюць, куды адправіць Джыджы гэтым летам: па турму або ў Еўрапарламент. Застаецца дадаць, што раней Бекалі люта ненавідзеў партыю «Вялікая Румынія». Лідэры апошнія плацілі той жанетай, называючы Джыджы «пасол д'яблі».

**GOOD FOR HIM, BAD FOR US.
VOTE NO TO LISBON**

"There will be no treaty if we had a referendum in France"

www.libertas.org

ГАДАВІНА

СТАНІСЛАЎ МАНЮШКА — ПАЛЯК, ЛІТВІН...

Аляксей ХАДЫКА

5 мая 2009 года музычны свет адзначыў 190-ю гадавіну з дня нараджэння выдатнага кампазітара, пачынальніка польскай нацыянальной класічнай музыкі Станіслава Манюшкі (1819—1872).

У гэты дзень у Мінску ў дзяржаўным музэі тэатральнай і музычнай культуры творы кампазітара гучалі ў выкананні трох «Вытокі», а ў Навуковай бібліятэцы імя Якуба Коласа Нацыянальной акадэміі науак адчынілася экспазіцыя «Музычны свет Станіслава Манюшкі» — прадстаўлены 58 прыжыццёвых і пасмяротных выданняў яго твораў, зборнік вершаў Уладзіслава Сыракомлі «Бяседы і рytмы», асобныя творы якога прысвечаны Манюшкі. А таксама выданні музыказнаўца В. Рудзінскага, С. Невядомскага, З. Яхімскага, біографіі нарысы пра С. Манюшку Б. Вільчынскага, а разам з імі — кнігі з аўтографамі сучасных беларускіх даследчыкаў творчасці Манюшкі — В. Скарабагатава, А. Мальдзіса, У. Мархела і Б. Смольскага.

Віршины творчасці Манюшкі стаўле оперы: «Галька» (1858) — паастаўленая спачатку ў Вільні, а потым у Варшаве, і «Страшны двор» (1865), пра якія прыступны на імпрэзе ў бібліятэцы НАН пасол Польшчы Хенрык Літвін слушна казаў як пра творы, якія пакладзены ў аснову фармавання сама-свядомасці сучаснай польскай нацыі. Але ж вытокі натхненія Манюшкі — у разнастайнай і шматаблічнай культуре народу Рэчы Паспалітай, польскага і беларускага, літоўскага і ўкраінскага. Вязанія з Беларуссю кроўная і па духу, ён і яго спадчына заканамерна прызываюць увагу беларусаў і з'яўляюцца прадметамі нашага горну.

Народны беларускі мелас, сялянская песенная пазэя ў перакaze Яна Чачота, выбітныя вершы Адама Міцкевіча, тэксты Уладзіслава Сыракомлі — тая ўрадлівая культурная глеба, што лягла ў аснову творчых здзяйсненій кампазітара. Тых, якія змянілі аблічча высокай музычнай культуры як польскіх,

так і беларускіх земляў. Яшчэ ў пачатку XIX стагоддзя ў салонах і залах шыкоўных magnaцкіх палацаў, пад дахамі шляхецкіх сядзіб гучалі пераважна творы італьянскіх, французскіх, нямецкіх музыкаў. За некалькі дзесцігоддзяў на прафесійнай і хатній сценах сваё годнае месца занялі мелоды роднага краю. І дакладна падзяліць іх на польскія і беларускія — няўдзячная задача. Невыпадкова Рыгор Шырма, гаворачы пра напісаную ўжо ў Варшаве оперу Манюшкі «Фліс» («Плытагоны», 1858) адзначыў «такое багацце песенных і танцевальных народных інтанаций, што часам ствараеца ўражанне, што ты дзесяці пад Слуцкам ці калі Мінску прысутнічаеш на народным свяце».

І гэта заканамерна. Кампазітар нарадзіўся ў фальварку Убель (Ігуменскага павета Мінскай губерні сёняншні Чэрвеньскі раён) у шляхецкай сям'і, дзе бацька, Чэслau Манюшка, сваяк мінскага жывапісца Валенція Ваньковіча, быў добрым графікам, а маці, Альжбета з Маджарскіх, выдатна гравала на фартэпіяне. Так пачыналася музычна-мастакская адукацыя будучага кампазітара: выхаванне маці, літургіі ў храмах, хатні тэатр у майстэрні роднага дзядзькі Юзэфа, народные, народныя спевы, якія не мог не зафіксаваць слыхі таленавітага маладёна. А далей былі заняткі разам з іншай музычнай славутасцю Беларусі, Фларыянам Міладоўскім, у Мінскай гімназіі ў класе музыканта і педагога Дамініка Страфановіча (да 1835 года), затым вучоба ў Вільні і, нароўне, у рэктара Берлінскай пеўчай акадэміі К. Ф. Рунгенхагена. Там Манюшка шліфаваў сваё майстэрства дырыжора і кампазітара да 1840 года.

Першыя пастаноўкі Манюшкі — аднаактныя вадзіўлі, «апереткі» — не складаныя, але прызына ўспынітыя публікай, якія падабаліся выкарыстаны ў іх фальклорна-абрадавыя матывы вяселля, дахыннак, здзеніслісі ў Беларусі. У 1834 годзе ў Мінску паастаўлены «Кантарскі служчы». У 1841-м — у Гродні ў

Дом у Вільні, дзе жыў Станіслав Манюшка

беларускай літаратуры Вінцентам Дунінам-Марцінкевічам.

На сутнасці, творчая супружніць з ім Манюшкі распачала гісторыю беларускай оперы, бо разам яны падрыхтавалі чатыры аперэты. І надрукаваная ў 1846 годзе ў Вільні «Ільїні» («Слянянка»), якая ўбачыла сцэну 9 лютага 1852-га ў Мінску, а затым у Барбійску, Слуцку, Нясвіжы — першы твор, у якім дзеячыя асобы-сляніне загаварылі па-беларуску побач з польскамоўнымі панамі.

Ажаніўшыся ў 1840 годзе з Альксандрам Мюлерам, Манюшка па 1858 год жыў у дому Мюлеру на Няміцкай вуліцы ў Вільні (зраз Вокечу, 26). Зарабіў граннем на аргане (дарэчы, перавезеным з Полапцем)

гісторыі кахання двух братоў, Стэфана і Збігнева, што спачатку пакліліся адмовіца ад цікавасці да жанчын дзеля служжання айчынне, да дзвюх дзяяч-чат-сёстрай. Але глыбокая арыя Страфана, у якой ён аплакваў смерць маці, успрымалася сімвалічна ў кантэকсьце паразы нацыянальна-вызвольнага падстаны 1863 года ў бойі Рэчы Паспалітай, дазваляла захопленай публіцы прачытваць прыхаваны змест п'есы.

Зрабіўшыся заснавальнікам польскай оперы, ці адышоў Манюшка з беларускага далаўгіяду? Пэўна, не.

Імкненне адштурхоўвацца ў творчасці ад нацыянальных асноў Манюшка праграмна дэлараваў у ранніх гады, распачынаючы, сучаснай мовай, практекса шматзначнай назіўнай «Хатні спеўні». Годам раней — да першага выпуску «Спейніка», выдадзенага напрыканцы 1843-га, — Манюшка дэклараў стаўленне і ацэнку музыкі, да якіх пачала імкніцца «цывілізаваная Еўропа» на хвалі нацыянальнага адроджэння XIX стагоддзя: музыкі, як «не толькі як мовы, што перадае позную думку і пачучшё... але яшчэ як выявы пэўнай менталітасці, нацыянальнага характеру народу».

Апрача амаль двасці опер і аперэт, трох балетаў, некалькіх канцатаў і мес ды іншых інструментальных і вакальных твораў, Манюшка стварыў амаль 400 песен. Цыкл «Песні прынёманскіх вёсак», што ўвайшоў у «Хатні спеўні»,

унікі», — узор яго супрацоўніцтва са старэйшым сучаснікам, сябрам віленскага студэнцкага таварыства філаматай, Яном Чачотам, які, захоплены народнымі фальклорам, сабраў і выдаў у Вільні 6 зборнікаў народных «Слянянскіх песень» (1837—1846) у перакладзе на польскую мову і ў арыгінале. Некаторыя тэксты для стварэння музыкі Манюшкі браў з друку, некаторыя па асабістай просьбе кампазітару даслаў у 1844 годзе сам Ян Чачот. Так, па словах выдатнага спевака і даследчыка Віктора Скарабагатава, Манюшка пераводзіў песьні з фальклорнага стану ў акадэмічны. Каб патым рытміка і мелодыка народнай творчасці ўвасаблялася ў набытак высокіх музычных жанраў.

Таму, гледзячы з Беларусі, справядліва казаць, што Манюшка — кампазітар і польскі, і беларускі. Тым больш, што пакінуўшы радзімі, ён з ёю ніколі не спыніў сувязі. Прыйяджаў адведаць бацьку і свяякоў, па-ранейшаму сібраваў з Дунінам-Марцінкевічам. Спрыяў выданню музычных твораў Ф. Міладоўскага, адукацыі мінскай скрыпачкі Б. Крыгер, сам наўчуаў мінскую піяністку І. Горват. У час з аднаго візіту ў Мінску ў кастрычніку 1856 года ў юрачыстасці вечарыне Дунін-Марцінкевіч вітаў музыку вершамі:

«А трэці будар межднамі ўзрос, ён нам братка,

Яму Мінскую зямелька родненская матка!...»

Слынны даследчык беларускай культуры прафесар Адам Мальдзіс калісці заўважыў, што Манюшка, выразіўшы нацыянальныя дух польскага народа, заняў у яго культуры тое ж месца, што Сметана — у чэшскай, Глінка — у рускай. Але нарадзіўшыся ў Беларусі і чэрпаючы націхненне з народнай творчасці гэтай зямлі, зрабіў неаізны ўнісак і ў культуру Беларусі. На адкрыцці выставы ў бібліятэцы НАН Беларусі ён жа казаў пра неабходнасць аднаўлення сідзібы кампазітара ў Убеле, выгляд якой захаваўся на мілонку Напалеона Орды. А таксама рэастаўрапцы дзядзькавага палаца ў Смілавічах, дзе калісці стаяў легендарны гадзіннік з музыкай. Быццам бы яго меладычны перавон, пачуты ў дзяцінстве, кампазітар узнавіў у палацезе траціягу акту «Страшнага двара».

10 чэрвеня сярод падзеяў, прысвечаных святкаванию 190-годдзя славутага земляка, заўважаем наведаць канцерт у камернай зале мінскай філармоніі — презентацию кампакт-диска «Новае неба Станіслава Манюшкі», запісанага ансамблем «Класік-Авангард» пад кіраўніцтвам Уладзіміра Байдава. Сярод адроджаных мілавядомых старонак творчасці Манюшкі — аперета «Лагэр», якая, паводле паведамлення кампазітара сваякі, спадабалася мінчанам на пастаўніцы вандруйнай трупы немца Шмідткопфа яшчэ ў далёкім 1843 годзе. Манюшка вяртасця...

Так пачыналася музычна-мастакская адукацыя будучага кампазітара: выхаванне маці, літургіі ў храмах, хатні тэатр у майстэрні роднага дзядзькі Юзэфа, народные, народныя спевы, якія прыступны на імпрэзе ў бібліятэцы НАН пасол Польшчы Хенрык Літвін слушна казаў як пра творы, якія пакладзены ў аснову фармавання сама-свядомасці сучаснай польскай нацыі. Але ж вытокі натхненія Манюшкі — у разнастайнай і шматаблічнай культуре народу Рэчы Паспалітай, польскага і беларускага, літоўскага і ўкраінскага. Вязанія з Беларуссю кроўная і па духу, ён і яго спадчына заканамерна прызываюць увагу беларусаў і з'яўляюцца прадметамі нашага горну.

Народны беларускі мелас, сялянская песенная пазэя ў перакaze Яна Чачота, выбітныя вершы Адама Міцкевіча, тэксты Уладзіслава Сыракомлі — тая ўрадлівая культурная глеба, што лягла ў аснову творчых здзяйсненій кампазітара. Тых, якія змянілі аблічча высокай музычнай культуры як польскіх,

КУЛЬТУРА

16

► ПАДРАБІЯЗНАСЦІ

НОЧ МУЗЕЯЎ-2009 У МИНСКУ

Аляксей ХАДЫКА

16 мая ў пяты раз праішла міжнародная акцыя «Ноч музеяў», у якой удзельнічала асноўная частка сталічных музейных установ. Нарадзілася ўзгаданая ініцыятва намаганнямі супрацоўнікай парыжскай Луры. З 1999 года і па сённяшні дзень да яе дадалчылася больш за 2000 музеяў Еўропы.

Перадаць усю панараму і багацце імпрэзы, выставаў, перформансаў і канцэртаў, што адбываліся 16 мая ў музеях Беларусі, немагчымы, бо «Ноч музеяў» праходзіць у нас ціпер не толькі ў Мінску, але і ў іншых гарадах. Нават калі гэта не зусім «ноч», а хутчэй «вечар», які заканчваецца самае позняе апночачы, як у Нацыянальным мастацкім музеі.

Свята адбылося. Тысячы і тысячы мінчукоў, сірод якіх певрацжалі моладзь, быў згодны не толькі адстаяць у чарзе да гадзіны часу, але і набыць уваходны квітак. Насуперак еўрапейскай завядзенцы, у гэты вечар, адзначаны падышашаным энтузіазмам наведальнікі, нашы музеі спрабуюць трохі патрапіць сваё фіансанава становішча. Наведальнікі, здадчы, не супраць.

Між тым, улічваючы паважаны ўзрост музейных установу ў Еўропе, — першыя звесткі пра калекцыянаванне сягаюць у амальныя часы, — недараўнава не прыгадаць пра беларускія музейныя даты. 425 год таму, у маі 1584 года, перасек межы радзімы, кіруючыся ў Нісвіж з паездкі ў Святую зямлю і Егіпет, настомны збіральнік рагітэту

і будаўнік захаванага да сёння Нясвіжскага замка Мікалай Хрыстафор Радзівіл Сіротка. Які ягоны бацька, ён выкарыстоўваў кожную нагоду для папаўнення фамільных калекцый, ці не першых у Беларусі музейных збораў. І ўлічваючы тое, што сёлета для святкавання «Ночы музеяў» Нацыянальны мастацкі музей абраў тэматыку «Усходняя ночь», паказаўшы калекцыю злепкі з егіпецкіх старажытнасцяў, можна было бы сяяцьваць угодкі беларускай егіпталогіі, калі б толькі калекцыянер давёз з Егіпта муміі і старажытныя ўпрыгожанні. На жаль, яны зрабіліся здабычай хвяляў узбурнага Міжземнага мора: збіральнік падпрадаўваўся волі забобонных мараў, што верылі — муміі прыносяць ніччысці і губіць кара.

Што ж, гадавіну з'яўлення ў публічнай калекцыі старажытна-егіпецкага саркафага давадзеца адкласці на наступны год, да 155 угодкі заснавання Віленскага музея старажытнасцяў, куды археолаг і даследчык Канстанцін Тышкевіч ахвяраваў рагітэт з сіменага збору ў Лагойску.

Галоўны мастацкі музей меў успадствы абвісціць усходнюю

тэматыку дамінантай сёлетніх святкаванняў: у адчыненім некалькі год таму новым корпусе побач з калекцыямі старажытнага і сучаснага беларускага мастацтва сваё месца занялі экспанаты з Індіі, Кітая, іншых краін Усходу.

А святочную ноч упрыгожылі адмысловыя выставы. Чорнабелы здымкі беларускага фотографа Вадзіма Качана «Людзі Егіпта» глядзеліся візітёрак сучаснага мусульманскай краіны ў адмысловыя музейныя фотафарматы. Адсутнісць колеру ў гэтым выпадку — сродак узмазненнені ўражання ад удаі і выразна зафіксаваных мастаком імгненняў жыцця краю, апаленага гарачым афрыканскім сонцем. «Схаваная йонія» — калекцыя фотапаглядаў на іншую далёкую дзяржаву, праніканаваная японскім мастаком Яхагі Кідзора. Старажытныя храмы і сучасная урбаністычная архітэктура, знакамітая сады камяніёў і краівіды — рэкі, вуліцы горадоў, вобразы таемнічай і такай прыцягальнай краіны.

Карнавал пераўласабленіем, імпрэзівам, перформансам наўмыслю тым часам у музейных залах, прывабліваючы наведальнікаў юключнасцю ў тэатралізаваныя гульні, якія разгарнуліся ва ўсіх залах музея. Тэатральна-музычнае дзея «Калейдаскоп усходніх мрояў» давала, на думку арганізатораў, магчымасць дакрануць да містычнай прыцягальнасці Усходу, што жыве ў сэрцах еўрапейцаў з часу лорда Байрана. Гості знаёміліся з мастацтвам арыагамі — вырабам сімвалічных папіровых фігурак, і з творамі вытанчанай каліграфіі, «прыміралі» макіяж гейшы, назіралі, як гімнасткі ў экзатычных касцюмах уздоўж імпрэзіванаваную Вавілонскую вежу і як квітніе сімвалічнае сакура. Вянчай дзею відэапраектэктускімі «Шэдзёўры ўсходніх калекцыяў мастацкага музея».

Квяцістыя фарбы ўсходніх краін старадзізмім вабілі жыхароў белой Рэчы Паспалітай, тканыя ўзоры «на персідскі манер», «садамскавая» тканіны, прывезеныя купцамі, вызначалі адметны ўсходні каларыт касцюмай стара-беларускай шляхты, прадстаўнікі

якой назіралі за дзеяй у музее з палотнаў старасвецкіх партрэтаў. Ці выпадкова ўсасабільнікамі першай заходніх еўрапейскай моды на Усход у XVII стагоддзі зрабіліся менавіта нашы праціўнікі, стаўшы прататыпамі «ўсходніх» мадэліў нават на карцінах Рэмбрандта? А XVIII стагоддзе дало з'яўленне фактычна нацыянальнага сімвалу з усходнім каларытам:

«... той слуцкі знакаміты
Залататканны пояс, дзе як зліты
Дзе дэсні: бок добры бы весь
у кветкі,
А адвартны — чорны,
нібы ў клемкі...»

Адам Міцкевіч, «Пан Тадэвуш»

Слуцкія залаталітныя паясы, слава беларускага мастацтва, у гэтым годзе былі цвіком святкавання, што працягвалася з нагоды яшчэ аднаго свята, Міжнароднага дні музеяў 18 мая — у Музее старажытнабеларускай культуры Акадэміі навук на Сурганава 1, корпус 2. Установа, якая зберагае некалькі соценія старажытных абразоў і алтарных скульптур, змяштаўнай этнаграфічныя і археалагічныя зборы, сёлета адзначыла 30 год свайго існавання. Прыйгодае имёны першых бібліярнікіў гэты скарбонкі нацыянальнай культуры — былой дырэктаркі Вольгі Церашчаватай, Элеаноры Вешер, Юрыя Хадыкі, і пажадаўшы іх пераемнікамі дачацца ўсімі зборамі, часу, калі музейная ўстанова нарэшце на будзе статус цалкам адчыненай, якую можна наведаць не толькі па паярнідорні дамове ў працоўны час тыхдзеня. Што ж датычыцца «ўсходніх» разнін, слуцкія паясоў — то іх на экспазіцыі два, адзін з іх вярнуўся ў Беларусь з Англіі, падараваны збіральнікам «планонікі» і «літуанікі», нащадкамі па куделеўскіх князяў Місцілайскіх і Заслаўскіх прафесарам Анджеем Чеханавецкім.

Мастацкія і гістарычныя музеі — машины часу, быццам намаганнем чарапініка здолна пераносіць чалавека ў розныя эпохі ў мінулую. Нацыянальны музей гісторыі і культуры, буйнейшая ўстанова з калекцыяй калі 400 тысяч прадметаў, у святочныя суботні вечар прапаноўвае маршрут у апошнія дзесяцігоддзе СССР, рэтра-вечарыну «Мінск 60-х». Найбольш энергічны ўдзельнікі свята, перамісціўшися з іншага канца вуліцы Маркса ад Мастацкага музея, паспівалі ўліца ў такі ж жавані натоўп гасцей, якім гаспадары прапаноўвалі зірніцу ў мінулую праз часы, быццам намаганнем чарапініка здолна пераносіць чалавека ў розныя эпохі.

Квяцістыя фарбы ўсходніх краін старадзізмім вабілі жыхароў белой Рэчы Паспалітай, тканыя ўзоры «на персідскі манер», «садамскавая» тканіны, прывезеныя купцамі, вызначалі адметны ўсходні каларыт касцюмай стара-беларускай шляхты, прадстаўнікі

Прынамсі лепшая заходняя і савецкая музика 1960-1980-х гадоў, якай гучала з эстрады перад пляцоўкай у дверы ў выкананні гуртоў «Даміно», «Федэралія», «Дядзя Ваня», — сеўні выклікае цёплы водгук акордамі даўно знаёмы мелодыі і спяваных пастычных радкоў. Галоўныя ж падзеі разгрортваліся ў залах — на выставе эпагажнага мастака Андрэя Смаліка «Невядомы Смалік», дзе візіцераў сустракалі піянеры ў гальштиках, прыгожыя мадэлі ў адоўленых студэнтаў Акадэміі мастацтваў строях. Падалося, што, пазабуйленыя запішшай гульнявой экстравагантнасці, раннія соп-артаўскія работы Смаліка болілы цэльнікі і выразныя, чым творы з яго апошніх верніскажаў. Вобраз Купалы, які бы распінуга на фоне савецкага герба, патыліцы савецкіх лідэрў: Леніна, Сталіна, Хрущова, Брэжнева, Гарбачова. Дух эпохі і з'яўў, што выклікалі пратест, адштурхоўвалі мастака, якія давалі эмблемы для творчага сталення.

У кожнага часу — свае знакі, і віялкай іх капітоўнасць — у аўтэнтычнасці, бу гэта — гісторыя. Ці не самым унікальным экспанатам вечара стаўся вялізны чырвоны шаўковы вымпел з вышытымі золатам літарамі загаду Сталіна з нагоды вызвалення Мінска. Таксама дакумент і гісторыя, і стылю жыцця.

Пакуль цяжка сказаць, ці перададолелі музеі рокорды наведанням мінульты гадоў, калі ў адным Мастацкім прымалі каля 5 тысяч гасцей. Але можна сцвярдзіць, што мы назіраем нараджэнне вартаі традыцыі, калі беларусы, прыгодаўшы сваё еўрапейскіе мінулася, разам з іншымі грамадзянамі кантынента імкнуцца дакрануцца да свайгі гісторыі, культуры, мастацтва. Хай бы так было не аднойчы на год.

► АБ'ЯВА

Мінская гарадская арганізацыя ГА «ТБМ імя Ф. Скарны»

абвяшчае пры ўрэзанычную школу «Ведам свае права».

Падчас заняткі будуть разгледжаны законы нашай краіны, якія датычыцца функцыянавання беларускай мовы ў сферы адукацыі, культуры, рэкламы і інш.

Таксама будуть праведзены практичныя заняткі.

Пачатак заняткі 2 чэрвеня ў 19.00 на Румянцева, 13.

Запісцца можна па тэл.

284-85-11 (з 16.00 да 19.00), ці па маб. 8-029-661-65-98

(Алена Анісім, старшыня Мінскай арганізацыі ТБМ).

Photo: V. Mikhalevich

Пасведчанне аб реєстрацыі № 1798 ад 12 верасня 2008.

ЗАСНАВАЛЬНИК: Мінская гарадская арганізацыя ГА ТБМ імя Ф. Скарны. Адрас: 220005, г. Мінск, вул. Румянцева, 13. Тэл.: 284-85-11.

ВЫДАВЕЦ: Прыватнае выдавецтва «Час навінаў».

Пасведчанне №64 ад 12.01.2007 г.

АДРАС РЭДАКЦІІ І ВЫДАЎЦА: 220012, г. Мінск, зав. Інструментальны, 6-214. Тэл.: +375 29 651 21 12, +375 17 280 19 71. novychas@gmail.com; www.novychas.org

НАДРУКАВАНІЕ ў друкарні УП «Плутас-Маркет». Мінск, вул. Халмагорская, 59 А.

Замова №

Падпісаніа да друку 22.05.2009. 8.00.

Наклад 5050 асобнікам. Кошт свабодны.

Раздзяліца можа друкаваць артыкулы з дзея палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтара.

Пры вымрэстанні матэрыялаў газеты спасыся на «Новы Час» абавязковая.

Рукапісы рэдакція не вяртае і не разглядае мастерскія творы.

Чытальская пошта публікуецца паводле раздзяліцьных меркаванняў.

Новы Час
Масава-палітычная газета
Выдаецца з сакавіка 2002 г.

Галоўны рэдактар Алена Анісім
Шэф-рэдактар Аляксей Кароль